

Всеукраїнське громадське соціально-політичне об'єднання
«Національна Асамблея інвалідів України»

Український науково-методичний центр
практичної психології і соціальної роботи
Академії Педагогічних Наук України

Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»

У ПОШУКАХ СЕНСУ ЖИТТЯ ЄВГЕН МОНУКАЛО

За редакцією Тамари Ілляшенко

Київ – 2007

УДК 681.3.06
ББК 66,3 (4 УКР)
М - 77

У пошуках сенсу життя. Євген Монукало /
За редакцією Т.Д. Ілляшенко – К.: 2007

В цій книзі перед читачем постає яскрава особистість Євгена Монукала. Скутий тяжкою хворобою, він прожив усього 26 років, наповнених творчою працею, досягненням призначення людини в світі і зачарований його красою. Він став лідером молодіжної організації людей з обмеженими фізичними можливостями і зумів багатьом допомогти, залишивши в серцях усіх, хто його знав, вдячну пам'ять і любов.

*Видано за сприяння Всеукраїнського громадського
соціально-політичного об'єднання
«Національна Асамблея інвалідів України».*

*Фінансування здійснено за рахунок видатків
Державного бюджету України на підтримку
діяльності всеукраїнських громадських організацій інвалідів.*

ББК
Т

ISBN 978-966-388-143-0

ЗМІСТ

Від редактора	5
I. Щоденник	11
II. Проба пера	46
III. Інтернет - форум	72
Тема 1. «Чому так сталося?»	73
Тема 2. «Я боюсь майбутнього»	76
Тема 3. «Як мені знайти себе? Звідки брати сили?»	77
Тема 4. «Хочу бути таким, як всі! Як жити з моєю зовнішністю?»	80
Тема 5. «Я боюсь самотності. Як освідчитись в коханні?»	83
Тема 6. «Віртуальна любов: факт чи вигадка?»	88
Тема 7. «Я - зла»	89
IV. Слово про друга	92
V. Післямова	98

*Я всю жизнь пытался доказать вам, что человек бессмертен.
И только теперь некоторые из вас поймут это.
Только сейчас, когда я как будто бы «умер».*

*Да, я умер, но вы не можете в это поверить. Вы думаете:
«Боже! Женька умер. Не может быть». Конечно, не может быть.
Вы не верите и правильно делаете. А знаете, почему вы
не можете в это поверить? Потому что я жив.
Сейчас мне нужно уйти на время, чтобы поменять форму,
но те, кто хотят обязательно со мной ещё встретятся.
И пожалуйста, не ходите на кладбище, не ищите меня там.
То, что там есть моя фотография, ещё не означает,
что там есть я сам. Там меня не будет. Это иллюзия,
не поддавайтесь ей. Если я уж сильно кому-нибудь понадобится,
то свяжись со мной посредством своего сердца.
Я обязательно получу твоё сообщение, но как и когда
смогу ответить, не знаю. Верьте, я жив, я думаю о вас, я рядом.
Меня пока нельзя видеть, но меня можно чувствовать.*

*До встречи, не скучайте.
Всех целую и люблю (некоторых в особенности).*

Монукало Евгений.

ВІД РЕДАКТОРА

Кажуть, людину оцінюють сповна лише після смерті. Хто знає, може чимдалі ми ще й ще будемо додумувати і довідчувати, ким був Женька для кожного, кому пощастило знати його. Але я протягом чотирьох років нашого спілкування завжди усвідомлювала, що мені даровано бути свідком життя незвичайного. Такі люди приходять у світ не так уже й часто. В давні часи про них писали «Життя» і вони багатьом поколінням були прикладом високої духовності, а значить – мудрості, любові до всього живого і служіння ближньому. За життя до них ішли за розрадою...

Йшли і до нашого Женьки і він усвідомлював своє покликання допомогти кожному. Колись навіть сказав у віршах:

Я – запасной аэродром.
Все знают и летят в мой дом,
Когда ломаются моторы,
Когда ограбят душу воры...
Я – огоньки и полоса.
Садись, я буду греть глаза
И тихо сердце твое слушать...

І допомагав. Про це ще не раз скажуть його друзі.

А тимчасом він хотів допомагати всім і дуже скоро зрозумів, що потрібно об'єднуватися, пробуджувати до дії тих, хто через свої фізичні обмеження втратив віру в себе і в радість життя. Женька виявився неабияким організатором. В останні роки він вів справді титанічну громадську роботу: був президентом благодійного фонду «Асоціація інвалідів-комп'ютерників», головою Спільноти молодіжних громадських організацій інвалідів Києва... Ні, рахувати його офіційні посади і звання – нічого не сказати. Просто, він був душею і генератором усіх починань.

Така робота не під силу багатьом здоровим людям. А Женька з чотирьохмісячного віку був скутий важкою хворобою, яка протягом двадцяти шести років неухильно руйнувала його тіло, позбавила можливості не тільки ходити, але взагалі – рухатися. Залишалися тільки кволі руки, здатні взяти телефонну трубку, керувати комп'ютером. І

повна фізична залежність від рідних, які щоранку допомагали сісти, прибрати певне положення, яке він сам змінити не міг. І починався робочий день, наповнений до краю: безкінечне спілкування по телефону й електронною поштою (він був потрібен усім), розробка нових проектів і задуми вже інших планів, робота програміста. А ще участь у конференціях і зібраннях завдяки беззастережній готовності мами посадити сина у візочок і вчасно прибути туди, де його ждуть. Як не вклонитися цій незвичайній сім'ї: мамі, татові, сестричці!? Тут завжди відчувалася така любов, спокій, навіть гумор, відкритість і гостинність, і свідомість важливості усіх Жениних справ. Він був їхньою гордістю...

І все-таки гідна подиву громадська робота Жені – то тільки видима часточка його життя і наслідок тієї невидимої, але постійної і невтомної роботи його душі в пошуках свого місця і призначення в світі – сенсу життя. І це духовне зростання давало йому сили так достойно жити, так невтомно працювати, творячи добро. Бо душа його була вся з любові.

Саме про своє відкриття Жені, який став для мене дуже дорогою людиною в цьому світі, я й хотіла б тут розповісти.

Нас, кількох психологів, запросили попрацювати в групі важко фізично інвалідизованих молодих людей з громадського об'єднання "Церебрал", які відпочивали в Пущі-Водиці разом з мамами, волонтерами. Колектив "Церебрала" мав уже багаторічну історію: встигли вирости діти, вирости й проблеми, серед них і психологічні. Від нас очікували допомоги і ми щиро хотіли допомогти. Було непросто. Ми вчилися і працювали одночасно. Але згодом для молодих людей організувався тренінг спілкування, уміння скористатися допомогою навколишніх. З мамами утворилася група обговорення актуальних для них психологічних питань у стосунках з дітьми, які ставали дорослими.

Але багатьом молодим людям хотілось поговорити і наодинці з психологом. Це було найскладнішим, адже йшлося про душевну відвертість людей, у яких і позаду, і попереду стільки випробувань. А допомогти знайти життєву опору, ті цінності, які попри всі біди тримають людину на світі, чи так просто? Це – довгий шлях, який проходить кожен сам. Але людині потрібна людина...

Я ходила в роздумах, придивлялась, слухала розповіді про життя

"Церебрала", його яскравих вихованців. Серед них першим був названий Женя. "У Жені дуже хороша душа", – додала керівник "Церебрала".

Я побачила хлопця у візочку, з тілом якого хвороба обійшлася може найнещадніше серед інших. Але він так гідно і просто тримався, так спокійно і приязно розмовляв із друзями, із їхніми мамами, із педагогами, і по-приятельськи перешіптувався з веселою шестирічною дівчинкою – дочкою нашої колеги. Мене вразили його очі: чисті, ясні, з таким красивим трохи продовгуватим розрізом і уважним, м'яким поглядом...

Помалу знайомились. І ось одного разу Женя сказав: "Зайдіть до мене, я хочу вам щось показати." Він сидів на галявині на розстеленій ковдрі, як посадила його мама, і тримав у руці аркушик з густо набраним на комп'ютері текстом. "Я хотів би, щоб ви прочитали". Я почала читати.

То був невеличкий етюд – мрія про друге життя, яке колись він проживе уже здоровим. Але те життя Женя наповнив усім тим, що встиг досягнути за тоді ще неповних двадцять літ, прожитих на цьому світі. На аркушику паперу вмістилось так багато: від іскорки іронії про добро і зло дитячими очима до болю першого юнацького кохання і відкриття благодаті любові, хай навіть невзаємної, яка наповнює собою увесь світ, коли "відчуваєш Любов і в сонячному світлі, і в пахохах дощу, і в смаку малини, в звуках музики..."

Я закінчила читати, стримуючи сльози. Я відкрила таку мудру, таку ніжну і таку рідну мені душу... Такі подарунки долі трапляються не щодня.

Вдруге я читала той етюд уже вдома. І мені раптом захотілося зараз же повернутися в Пущу, щоб доторкнутися до нього, переконатися, що він є, що з ним нічого не сталося. Адже він був такий тендітний...

Трохи опам'ятавшись, почала збирати усі свої скарби: найулюбленіші вірші, книги, щоб завтра ж поділитися з ним. І я таки дещо принесла і пізніше приносила. Але й зрозуміла, що у Жені багато інших справ, і стала дозувати наше спілкування. Женя ж, працюючи над своїми проектами, став подумувати, як можна скористатися послугами психолога, бо відчув мою готовність стати у пригоді.

Активісти молодіжного руху планували видання свого журналу. Там мала бути і психологічна сторінка, вести яку Женя збирався дору-

чити мені. Ми навіть написали вступну статтю. Але з журналом якось не склалося. Кожне починання давалося нелегко...

Я стала бувати у Жені вдома. Звичайно, знаходилась якась справа. Але з ним так цікаво було просто поговорити, хоч я завжди боялась його стомити, відволікти від того, чим він був постійно зайнятий. Та й Женя умів цінувати чужий час. Якось, домовляючись про мій прихід, спитав: "У вас знайдеться години зо дві часу? Я хочу показати вам один фільм". Він не знав, що для нього час у мене був завжди... Я вже давно не без гумору думала про себе: "То не я Жені психолог – він мені психотерапевт". У хвилини скривдженості, зневаженості, душевної самотності завжди зігривала думка: є Женя. Він справді був моєю духовною опорою. І кожного разу, повертаючись від нього тихою Теремківською вуличкою, я відчувала такий мир на душі, як причастившись до чогось високого.

Якось я прочитала йому свої улюблені вірші, різних поетів, а він мені - свої власні. Потім виявилось, що у нього є саморобна збірка для близьких друзів. Цієї честі удостоїлась і я.

Суворий літературознавець знайшов би в тих віршах часом огріхи початківця. Та Женя і не збирався стати поетом. Просто вірші вихлюпнулися з переповненої до краю душі на подив самому авторові. Проте в них було головне, що потрібне для справжніх віршів: щирість і ненадуманість почуттів, оригінальність світосприймання і мужність жити і любити.

Але найвищою довірою було, коли Женя простягнув мені товстенький зошит – свій щоденник.

І знов мене чекало нове відкриття. То був не просто щоденник, а сповідь, і така щира і талановита, така яскрава подіями, пережитими почуттями і мудрими висновками, а головне відкриттям духовного сенсу життя.

Щоденник почав писатися в юності, в пору найбільшого душевного піднесення, коли його автору вже відкрився шлях і покликання, коли прийшло відчуття, що ніхто в цьому світі не зайвий і не випадковий, що у кожного є своя місія і треба так багато чого зробити, що попри всі біди світ прекрасний... Саме тоді, вважає Женя, і розв'язалися для нього ті важкі проблеми, які мучать усіх людей з фізичними обмеженнями. (Та й чи тільки їх?).

Але все це прийшло не відразу. І може найцікавіше в щоденнику

те, що в ньому розгортається життєвий шлях з кризами, відчаєм, з рішенням покінчити з усім... А потім зустріч з людиною, яка зуміла зрозуміти все і втримати від непоправного, допомогти обрати шлях. Далі – випробування коханням і осягнення великої мудрості: немає нещасливого кохання, призначення людини – любити, бо любов дає сенс життю.

Прочитавши щоденник, я зрозуміла, що це унікальна річ, яка не може залишатися невідомою, бо вона потрібна всім людям, однаково, з фізичними обмеженнями чи здоровим.

Я сказала свою думку Жені. Він був скромною людиною, не хотів друкуватися під власним ім'ям. Але хто з тих, що пишуть, не хоче мати читачів, не мріє знайти хоч одне серце, яке відчує, зрозуміє і заб'ється влад з твоїм? І Женя погодився.

На жаль, щоденник уже кілька років не продовжувався. У Жені не було часу, бо він відчув у собі здатність допомогти іншим у розв'язанні тих важких питань, які залишилися у нього позаду, і весь поринув у громадську роботу, спілкування.

І все-таки я знала, що напружена душевна робота у нього продовжується. Я так хотіла, щоб він написав ще хоч трошки про себе сьогоднішнього, бо розуміла, що він став дорослішим, досвідченішим, багато передумав за останні роки, і у нього є, що сказати.

Домовились, що я готуватиму щоденник і дещо з віршів до друку, а він тимчасом напише ще щось завершальне.

Так минав час, поки ми, нарешті, не вирішили: тепер або ніколи.

У Жені була давня ідея влаштувати обговорення гострих життєвих проблем людей з фізичними обмеженнями в Інтернет-форумі і потім надрукувати його разом із щоденником. Адже комп'ютером користуються далеко не всі. А дати можливість людям спілкуватися, відчутти себе не самотніми, знайти в собі сили для пошуку власного шляху – це було для Жені одним з найголовніших завдань.

Матеріалів обговорення все прибувало. Я намагалась якось їх систематизувати, впорядкувати. Робота йшла до завершення. Ми радились, як її вдосконалити. Женя написав чудову заключну сторіночку про своє сьогоднішнє життя.

Здавалось, ніщо не віщувало біди, хоч іноді у мене тривожно стискалося серце...

Останнім часом Женя був дуже зайнятий справами, зустрічами, і я

зо дня на день чекала нагоди показати йому зроблене, вислухати поради. І раптом дзвінок. “Женька помер...” крізь ридання проговорила наш спільний друг.

У це ще й досі важко повірити. Іноді приходять спокуслива думка: а що як набрати звичний номер телефона, може він відізветься? Залишилося стільки недоговореного...

І все-таки завершувати нашу книжечку мені довелося самій. Тепер вона буде трохи іншою: додадуться спогади друзів і прощальний лист-заповіт Жені всім, хто залишився. Цей лист був давно вже написаний і переданий другові: він знав, що кожен день може стати останнім, але сміливо жив, бо вірив у життя вічне.

Тамара Ілляшенко

ЄВГЕН МОНУКАЛО

I. ЩОДЕННИК

20.8.1999

Я довго йшов до цього і сьогодні, нарешті, починаю свій «Щоденник». Багато думок набралось в моїй голові, душі і серці. Всі вони перемішались, вийшла плутанина, і давно вже пора розкласти їх на полицьки. Нехай цей зошит, чорнило і УЧИТЕЛЬ допоможуть мені.

Листочек в клеточку и снова
Душа марать его готова
В никем невиданной тетрадке
Своею внутренней загадкой.
Мое чутье стоит на страже,
На сердце тяжесть полной чаши,
И мысли льются через край
В тетрадку в клеточку - мой рай.
Я в ней то каюсь, то ругаюсь.
Когда болит, стихами плачу,
И рифмоплетством занимаюсь
Лишь потому, что не могу иначе.

26.8.1999

З чого почати нове життя? З усвідомлення його мети. Для чого живу, в чому завдання? Точно ще не знаю, але картина помаленьку складається, як мозаїка. А ще є чітко сформульована мрія. Хочу, щоб на Землі не було інвалідів, щоб мої друзі були здоровими, красивими і вільними. І не тільки мої друзі й інваліди всього світу, хочу, щоб нарешті знайшлось місце в цьому світі бездомним дітям і сиротам, хочу, щоб не було голодних, щоб у кожної людини була можливість працювати і заробля-

ти собі на хліб, хочу, щоб на Землі не було горілки і наркотиків, бо вони нарobili стільки лиха... Я бачив це на власні очі і я буду боротися з цим. Хочу, щоб на Землі був порядок і справедливість, хочу прогнати зло і відновити щастя. Багато хочу, та чи зможу... Буду старатися. Аби були однодумці. А Вони - є. Значить буде допомога.

28.8.1999

Першою і головною метою буде перемога над хворобою. Що для цього потрібно? Почну збирати доспіхи...

Перше - тілом керує душа, дух. Але якщо у душі є проблеми, якщо вона теж хвора, то даремно говорити про одужання тіла? Отже, насамперед потребує зміцнення душа, а тоді вона допоможе тілу. Але що таке - хвороба душі? Все буду досліджувати на власному досвіді.

Я - інвалід з дитинства. В дитинстві мені це не дуже заважало. Я ріс у дворі разом з усіма нормальними дітьми, мені багато приділяли уваги. Дуже поталанило з батьками. У мене завжди усе було найкраще: іграшки, одяг, їжа, дах над головою, а після шістнадцяти років і свобода в діях, у витраті грошей, свобода думки. Я дуже вдячний своїм батькам за все це. Не знаю, чи зможу колись їм віддячити...

У вісім років почав учитися в школі (вдома, звичайно). Навчався добре, найкраще серед усіх своїх друзів, отримував похвальні листи. І всі мами ставили мене за приклад своїм дітям. А я був радий старатися... Проте це тривало недовго.

Коли мені виповнилося одинадцять років, у моєму житті почалися зміни. Почали розходитися шляхи з моїми друзями. Ми отримали нову квартиру, переїхали в інший район Києва. Нових друзів я там не знайшов, а старі приходили чимдалі рідше. Вони змінились: виросли, подорослішали, почали ходити на дискотеки, на побачення з дівчатами, палити, а то й пиячити. А що я? Чотири стіни, телевізор, гора книг... Скоро настав час, коли мені не було про що поговорити з моїми колишніми друзями. Мені важко було зрозуміти їх, а їм - мене. Мушу сказати, що самотнім я залишався не довго. Наступного року ми поїхали відпочивати в санаторій і там я зустрівся з такими дітьми, як я сам. Вони стали моїми справжніми друзями. Ми добре розуміємо одне одного, у нас спільні проблеми (ті, що я намагатимуся розв'язати в цьому зошиті). Я багато навчився у

своїх друзів. Про це я розповім наступного разу. А зараз - про інше...

У п'ятнадцять років мені стало дуже погано морально. Тепер я добре розумію, що тоді був хворий не тільки тілом, але й душею. Які ж були на це причини?

Отже, перше: я був не таким, як усі мої нормальні друзі. Я не міг займатися всім тим, чим займалися вони: ходити на танці, побачення, на футбол і гулянки.

Друге - я хотів зрозуміти, чому я народився таким.

Третє - я був незадоволений своєю зовнішністю.

Четверте - мене лякало майбутнє.

Нарешті, п'яте - в шістнадцять років я закохався. Я добре розумів, що очікувати взаємності у моєму становищі даремно. А в ті роки взаємність уявлялася найбільшим щастям. І коли я зрозумів, що ніколи не зможу бути з людиною, яку кохаю, мені не схотілося жити. Життя втратило сенс.

Отаким п'ять проблем постало переді мною в той час. Мушу сказати, що всі вони були й у моїх друзів-інвалідів. Та якби ж тільки були - вони й zostались... І головна з них п'ята - любов без взаємності.

З п'ятнадцяти до сімнадцяти років мені було найгірше в моєму житті. Мені хотілося вмерти. Щось жахливе творилося в мені. І щоб навести порядок в собі, мені потрібні були відповіді на всі мої запитання. Вони були як ліки. І Бог послав мені їх.

Першою допомогою були слова моєї вчительки. Пізніше я розповім про неї більше. А поки що важливе те, що вона мені сказала: «Коли людина покінчить самогубством, вона не потрапляє на небо, ні в рай, ні в пекло - нікуди. І назад не може повернутися, поки не скінчиться час її життя, визначений долею. А потім народжується знов, але потрапляє в ті ж самі життєві обставини, яких не змогла витримати. І так буде доти, поки вона не навчиться долати їх.» Якби не ці слова, може й не було б кому сьогодні писати цей щоденник...

29.8.1999

Закінчувати життя самогубством не можна - це я усвідомив твердо. Значить, потрібно шукати іншого виходу. І знов моя вчителька принесла мені книжку «Анастасія» Володимира Мегре. Вперше в житті я плакав,

читаючи. Там усе було пронизане такою любов'ю, добротою, душевною простотою і співчуттям до світу, що байдужим залишитись неможливо. Після «Анастасії» мої проблеми здавалися такими дрібними, незначними порівняно із світовими. Та книга розбудила в мені щось таке, чого не скажеш словами...

Я каюся в своїх колишніх вчинках, та хіба тільки вчинках - все мое життя, усі сімнадцять прожитих років здавались жалюгідними, нікчемними. Я відчув себе відповідальним за ті жахливі обставини, в яких опинилася моя планета. І у мене виникло бажання допомогти їй і всьому живому, що на ній існує. І я тепер знав, що зможу це зробити. Дарма, що я обмежений чотирма стінами, все одно я зможу брати участь у відродженні Землі.

«Анастасія» пробудила у мене потяг до прекрасного, знов захотілося жити, виникло бажання щось змінити в своєму житті. І ще я почав писати вірші. Оцього вже я від себе не очікував...

Я завжди був шалапутним хлопцем: любив грати в карти, комп'ютерні ігри, дивитись бойовики, «порнуху», слухати реп, техно. Книги, а особливо поезія, читались у мене важко і дуже зрідка. А тут раптом вірші... Тоді (у вересні 1997 року) я ще не знав, що через рік моїм головним і улюбленим заняттям стане вивчення теософії, езотеризму, філософії і психології. Словом, книги Володимира Мегре відіграли важливу роль в моєму житті і, гадаю, ще відіграватимуть. Я з нетерпінням жду їх продовження. Часом мені спадає на думку, що я колись зустрінуся з Анастасією і Володимиром, щоб подякувати за те, що вони є в цьому світі.

8.09.1999

І ось я підійшов до найзагадковішого відрізка мого життя, найдивовижнішого. Це було у вересні 1997 року.

Одного звичайного, але, як потім з'ясувалося, дуже незвичайного вечора, коли вся наша сім'я уже спала, я, як завжди, знущався із свого приймача - щотри секунди переключав на нову хвилю. Музика і новини уже набридли і я шукав чогось незвичного. І раптом - що я чую! На «Супер- Нова» якийсь дядько читає в ефірі вірші. Я почав слухати. Півгодини я був наче заворожений. Я ще ніколи не чув такого. Це було щось нове: вірші, яких не можна було знайти у хрестоматіях з літерату-

ри. Це було як відлуння з майбутнього. Мені хотілося слухати ще й ще, та передача скоро скінчилася. Я майже нічого не дізнався про неї крім того, що вона виходить щочетверга і щонеділі, і що веде її Володимир Симонов. І ця таємничість вабила мене до себе.

Наступного четверга я очікував з тремтінням і на дев'яту вечора цілком був готовий поринути в таємничий світ непізнаного. Так воно і сталося: протягом трьох годин я був, як у казці. Мабуть ви спитаєте, в чому ж полягала та казка? Не зможу пояснити своїми словами, це треба слухати. Можу лише сказати, що ці передачі відкрили мені дивний світ у людині, в Симонові. Але він пояснював нам, що цей світ є в кожному з нас, тільки його треба відкрити, докопатися до самого себе.

Протягом двох наступних місяців я регулярно щочетверга і щонеділі слухав «Бесіди з В.Симоновим». Для мене це були не просто бесіди, а Уроки, і не просто життя, а наче Народження. Потім з'ясувалося, що цю передачу крім мене слухали сотні інших людей. Багато хто з них також народжувався разом зі мною, а інші, навпаки, вмирили, щоб колись знов народитися. І для всіх нас Симонов годинами розповідав про Любов, Бога, про велич Жінки, про надходження Нової епохи, про відповідальність не тільки за свої вчинки і слова, але й за думки, перед собою, планетою, Богом. Багато було сказано про силу думки, про зміни в свідомості людства і що зміни ці почнуться із слов'янського народу. Він учив нас в кожній людині бачити Бога, шанувати її думку і, якщо не погоджуватися, то хоча б визнавати, що таке можливе в світі, але не заперечувати, бо заперечуючи людину з її думкою, ми заперечуватимемо Бога, що живе в ній.

Також Симонов часто читав нам Євангеліє, Коран, Агні-Йогу та інші священні писання, притчі і легенди про пророків і посвячених. Я гадаю, що він хотів показати нам, що всі писання, пророки, посвячені послані людству на допомогу Єдиним Джерелом. В кожній передачі Симонов наголошував, що це його особиста думка про те, що він нам розповідав. Якщо вона комусь подобається, хай слухає, а якщо ні - можна переключитись на іншу хвилю, або й зовсім натиснути кнопку «викл». І справді були люди, яким передача дуже не подобалася. Дзвонили пастирі, читали проповіді, сповідники різних релігійних конфесій намагались повернути на істинний шлях. А були й такі, що просто лаялись. Симонов кожному дякував і у відповідь читав вірші...

На щастя, були й інші реакції на передачу. В студію надходило бага-

то листів з подякою. Люди писали, що передача їм дуже допомагає, що вони наче на світ народжуються. Цікаво, що лаялись більше чоловіки, а дякували жінки. Це багато про що говорить.

10.09.1999

За два місяці, протягом яких я слухав «Бесіди з Симоновим», мій світогляд кардинально змінився, я став зовсім іншою людиною. Це справді було, як нове народження. Я дивився на Світ широко відкритими очима і усвідомлював, що я зовсім не знаю ні цей світ, ні хто я. Але я вже твердо знав, що я є частиною цього Світу, що все тільки починається, що мені потрібно багато взнати і навчитись в цьому світі, а головне, що я потрібен цьому Світу. Ви не можете уявити, яке це чудо - знов народитися в сімнадцять років. Тепер я розумів, що ті сімнадцять років страждань були в муках народження Мене Справжнього. Тільки тепер я відкрив очі, вдихнув на повні груди, почув Світу звук і намагаюсь щось сказати, хоч поки-що нерозбірливо.

Я почав Жити. Це сталося в жовтні 1997 року.

15.09.1999

Уроки Народження продовжувалися ще сім місяців. Нарешті, вперше в житті я почував себе щасливим, незважаючи на всі обставини мого життя. Я зрозумів, що повинен бути щасливим, що народився в Україні, народився у Великому Місті Києві - столиці Київської Русі, в центрі зародження слов'янського народу. Я щасливий, що народився саме у моїх батьків, які мене дуже любили і люблять. Вони дали мені все найкраще, що могли дати. Я повинен бути щасливим і дякувати Небу за те, що мені взагалі дали можливість народитися, дали можливість спокутувати свої гріхи, дали можливість далі навчатися в Школі Життя, дали можливість вдосконалюватися...

Якщо комусь доведеться все це читати, його здивує те, що я напишу далі. Я вважаю за велике щастя те, що я інвалід. Завдяки своїй хворобі я вийшов на свій шлях, яким моя Доля веде мене за руку до моєї мрії. Якби я не був інвалідом, я не зустрівся б з усіма тими людьми, які тепер

є в моєму житті, і які складають моє щастя. Це мої батьки, друзі-інваліди, мої вчителі, Анастасія і В.Мегре, книжка яких потрапила мені до рук, Симонов, сестра і, звичайно ж, дівчинка, яку я люблю. Якби не вони всі, не знаю, що б зі мною було...

Проте я здогадуюсь, що б могло бути, якби я народився здоровим. Садок, школа, гульки увечері, сигарети, горілка, можливо наркотики, дискотеки, дівчата, армія, інститут. Далі - жінка, сім'я, діти, робота (якби знайшов), збирання грошей на машину, будівництво дачі, онуки, диван, телевізор, газети, смерть. Мабуть в цьому немає нічого поганого, але як на мене, то й доброго мало. Зараз я думаю, що для мене це була б нудьга... Так живе переважна більшість людства. Це нормально. Тільки після передач Симонова, притч про людей не від світу цього мені перехотілося бути нормальним. Мені захотілося прожити своє життя інакше, пройти своїм шляхом. Так розв'язалась моя проблема №1 - мені не хотілося більше бути нормальним, мені хотілося побути собою.

І останні два роки свідчать, що у мене виходить, хоча це бачу тільки я.

Те, що я не хочу бути таким, як всі, ще не говорить про те, що я не хочу бути здоровим. Звичайно ж хочу. «Ну й ну,- подумаєте ви,- то він щасливий бути інвалідом, то хоче бути здоровим.» Але я щасливий, що я інвалід, тому, що я вивчив декілька важливих Уроків Життя, яких можливо й не зрозумів би, якби був здоровим. Але, безумовно, я хочу бути здоровим та й буду колись, тепер ще не час, я ще не готовий і, можливо, ще не заслужив. Більше того, я не хочу бути здоровим сам. Я хочу бути здоровим разом з моїми друзями.

Навіть якщо я коли-небудь буду здоровим... Ні, не так - в той час, коли я буду здоровим, я не буду таким, як всі. Той, хто був інвалідом і став здоровим, ніколи не буде таким, як всі. Він буде дуже цінувати своє здорове тіло, яке мало цінують здорові люди. Він буде шанувати свободу і спілкування, він не буде оцінювати людей лише за їхньою зовнішністю, він завжди буде із співчуттям і розумінням ставитися до хворих людей. Він ніколи не дивитиметься на них з подивом і ніколи не покине їх, не перестане спілкуватися з ними...

Отже, моє життя почало змінюватися. Крім мене самого цього ніхто не бачив, бо ці зміни відбувалися у мене всередині.

Я із задоволенням закінчив одинадцятий клас. Усе прямо само йшло мені до рук, один за одним писалися вірші і ще багато чого було чудового. Але була одна дуже цікава річ. Я був щасливий, просто в захопленні,

тоді коли йшла передача (наприклад, у неділю), я був щасливий ранком у понеділок, все чудово було у вівторок. А в середу побутові проблеми вже пригнічували і ставало гірше. В четвер було зовсім погано і здавалося, що, як сьогодні не послухаю Симонова, то буде взагалі «труба». «Аби тільки якось дотриматися до вечора, - думав я, - і все стане на свої місця». Так воно й було. В четвер з дев'яти до дванадцяти вечора я знов був щасливим. Щастя ще продовжувалося і в п'ятницю, в суботу я почувався так-собі, а в неділю до вечора знов було дуже важко.

Як потім виявилось, таке відбувалося не тільки зі мною, а й з багатьма слухачами передачі. Мабуть Симонов проаналізував і зважив цю ситуацію. І ось одного разу, це було тридцять першого квітня 1998 року, він об'явив, що сьогоднішня передача буде останньою. Скажу чесно - я пережив шок. Я ніколи не думав про те, що Уроки Народження можуть коли-небудь закінчитися. Симонов пояснив, що він сказав усе і навчив, чого міг. Хто мав вуха, той почув і зрозумів з перших передач, а хто - ні, тому не допоможуть і роки навчання. А ще він зауважив, що ми уязвлюємося від нього і він повинен покинути нас, щоб ми навчились жити і бути щасливими без його допомоги. Потім він ще довго читав вірші. І на цьому все скінчилось. Я довго не міг повірити в це і не хотів вірити. Мені здавалось, що це новий «прикол» Симонова і що наступного четверга о дев'ятій вечора я знов почую з приймача позивні свого щастя. Але цього не сталося. Перший місяць - другий було тяжко. Здавалося, що в мені утворилася якась пустота, і її немає чим заповнити. А потім з часом я став розуміти, що це не кінець мого Життя, а тільки початок, і я повинен навчитися жити самостійно. Звичайно, це не означає, що у мене не буде Вчителів. Вони будуть, але щораз інші. Я дуже вдячний Симонову, за все, чого він мене навчив. Він був першим моїм Учителем в цьому житті, який навчив мене народитися, відкрив мої очі, прочистив віршами вуха і свідомість, допоміг душі вперше вдихнути і навчив перших слів: Краса, Знання, Любов.

Усі ті неповторні вечори, які я протягом восьми місяців проводив біля приймача, були ще не школою Життя, а дитячим садком, і Симонов був Вихователем. Але ця чудова пора закінчилась і для мене настав час піти в перший клас Школи Життя, познайомитися з новим Учителем і, нарешті, взяти в руки підручники. Так воно і сталося. Але про це розповім пізніше. А зараз я хочу приділити увагу ще одному питанню.

17.09.1999

Мені дуже захотілося подумати над питанням Другого Народження. Чому у одних людей Воно буває, а в інших ні? Я про таких людей уже прочитав багато книг, я знаю таких людей. Таким є і я. Ні, я не вважаю себе Святим, Пророком чи Посвяченим, бо Друге народження проходять не тільки Вони, а й просто звичайні люди. А Посвяченими і Святими серед них стають ті, хто сповна проводять в життя укази й уроки Вихователів, Майстрів і Вчителів, що відгукнулися на поклик і плач страждених душ, які зайшли в своєму житті в глухий кут і розуміють, що так, як вони живуть, жити не можна, а як треба, не знають. Небо бере під свій захист і навчання й тих, хто починає ставити перед собою питання «Хто я?», «Для чого я тут?», «Що робити?» і ще багато інших «Чому?». У цих людей немає вікових меж, у них різні професії, вони з різних прошарків суспільства. Ось я - звичайний дев'ятнадцятилітній учорашній школяр, а моїй звичайній шкільній учительці уже за п'ятдесят, Симонову 48 років, він президент будинку моделей, Анастасія - двадцятирічна дівчина, яка живе в Сибіру, в тайзі... Я знаю багатьох людей, які раніше були комуністами, атеїстами, пристрасно доводили, що Бога немає, а тепер вони сповідують різні релігії, хрестяться, моляться і ходять в церкву. Ще є два хороші приклади: Христос - син теляра і Будда - молодий царевич...

З усього цього я роблю висновок, що через друге народження проходять люди, які прагнуть до істини.

«Мой ученик, позванный трижды, носи Слово Мое в творениях счастливых на радость сердец мира.»

Листы Сада Мории: Зов.

«Просить, і дасться вам; шукайте і найдете; стукайте, і відчинять вам. Кожний бо хто просить, одержує, хто шукає, знаходить, і тому, хто стукає, відчиняють».

Євангеліє від Луки р.11, ст.9,10

«Був чоловік з фарисеїв, Никодим на ім'я, начальник юдейський. Прийшов він до Ісуса вночі й каже до Нього: «Учителю, ми знаємо, що Ти прийшов як Учитель від Бога: ніхто бо, як Бог не з ним, не може таких чудес творити, які Ти твориш.» Озався Ісус і мовив до нього:

«Істинно, істинно кажу тобі: коли хто не родиться згори, не побачить Царства Божого». Никодим сказав йому: «Як може чоловік родитись, коли вже старий? Чи може він увійти знову в утробу матері своєї й народитись?» Ісус відповів: «Істинно, істинно кажу тобі: коли хто не родиться з води і Духа, не може увійти в Царство Боже. Що родиться від тіла - є тіло; що родиться від Духа - є дух. Не дивуйся, що я сказав тобі: вам треба родитися згори. Дух дихає, де хоче, і його голос ти чуєш, та не відаєш, звідкіля він приходить, і куди він іде. Так буває і з кожним, хто від Духа народжений.»

Євангеліє від Івана р.3, ст. 1-9

«Рост духа рождається в толчке. Достигнуть может каждый. Дух позванный не вернется.»

Агни-Йога. Листы сада Мории. Зов.

Наведений вислів із Агни-Йоги дуже важливий. Я отримав поклик від Неба тричі: від Тамари Вікторівни, Анастасії і від Симонова. (вірніше, я отримав поклик від Бога, а вони всі були провідниками Його волі). Від кожного з них я отримав поштовх в сторону незвичайного життя, поштовх до мого щастя. І я цілком згоден з Учителем Морією - повернутися до попереднього життя я не зможу. Так, я ще не поборов у собі негативні риси: трапляється - лаюсь, а буває, що беру участь у плітках, дивлюсь на дівчат не так, як слід, ображаюсь, але... Не знаю, що мене може виправдати. Я люблю дівчинку, яку люблю, я люблю батьків і сестру, я люблю моїх учителів, я люблю всіх інвалідів, я люблю своїх друзів, люблю писати вірші, від яких вони посміхаються, люблю музику, люблю Сили Всевишні, які почули мої молитви і послали допомогу, люблю Матір Світу і Бога, я для них майже нічого не зробив, а Вони зробили все, що я просив, і я певен, що й ще зроблять. Я люблю їх всіх, і якщо ця любов не переважить на Вагах Життя моїх недоліки, я готовий піти в пекло. Аби тільки знати, що моя мрія збудеться, що інваліди одужають, утішаться ті, що плачуть, і ті, що прагнуть правди, наситяться. Знати б тільки, що на планеті все стане на свої місця, і кожен знайде своє щастя. І я вірю, що так воно і буде, бо це обіцяв Христос. А Йому я вірю, як нікому іншому. І можливо, в число щасливих потраплю і я.

23.09.1999

Продовжую свій життєпис. Виходить не щоденник, а якісь «мемуари». Попереду я навів уривки із найвизначнішої Книги нашого часу - Агни-Йоги. Як я дізнався про неї? Зараз розповім.

Після того, як Симонов зробив нам «випуск», в моєму житті настала велика нудьга. Навчатися Життя хотілося весь час, мені не потрібні були «канікули». Я почав пригадувати, чого навчав нас Симонов, згадував книги, які він називав. Згадав я небагато: Євангеліє, Коран, Агни-Йогу. Євангеліє я читав і раніше і великого захоплення воно у мене не викликало. Я так і не зміг зрозуміти, чому я хворий з чотирьох місяців від народження. Не міг же я немовлям учинити якийсь страшний гріх... Коран знайти було важко та я й не шукав. А ось що таке Агни-Йога, мені було цікаво. У кого ж я міг проконсультуватись щодо літератури? Ну звичайно ж у моєї вчительки з літератури, у Тамари Вікторівни. Я вже обіцяв, що розкажу про неї окремо.

Отже, я познайомився з цією незвичайною жінкою в 1991 році. Це був видатний рік у моєму житті, рік крутих змін і нових важливих знайомств. Нова школа призначила мені нових учителів. Учителькою російської літератури і мови була Тамара Вікторівна. Протягом першого року я не побачив у ній нічого особливого, просто - хороша вчителька. Відмінності від інших я побачив у ній з роками.

На відміну від інших вона завжди намагалась приходити вчасно, ніколи не натякала на подарунки і додаткову плату, хоча я знав, що за свої уроки зі мною вона отримує копійки. Незважаючи на те, що я учився погано (мені більше давались точні науки), Тамара Вікторівна не шкодувала зусиль. За диктанти і твори я звичайно отримував трійки. І тут Тамарі Вікторівні не можна дорікнути, оцінка була справедливою. Просто у мене не було бажання вчитися. Гадаю, якби вона коли-небудь прочитала цей мій зошит, вона б поставила не трійку, а п'ятірку з мінусом, бо все-таки трапляються помилки. Але я більше дбаю про зміст.

Повернуся трохи ще до дитинства. Років з семи мене завжди цікавило все таємниче, незвідане, аномальне: НЛО, паранормальні явища, барабашки, полтергейсти і таке інше. За кілька років у мене зібралось чимало таких «секретних матеріалів».

Через кілька років нашого знайомства з Тамарою Вікторівною з'ясувалось, що їй теж цікавлять усякі такі явища. Іноді ми годинами обгово-

рювали це питання, обмінювались інформацією і, здавалось, нічого не розуміли. Чи є життя після смерті? Чи правда, що існують паралельні світи? Звідки прилітають інопланетяни? Хто такі пророки і як вони дістають інформацію про майбутнє? Нам обом це було страшенно цікаво і дуже незрозуміло.

Потім у мене почалися проблеми, душевні муки, любов і всяке таке... Я наче і не подавав виду і крім найближчих друзів цього ніхто не знав. Але Тамара Вікторівна чомусь завела зі мною бесіду про самогубство. Я дуже вдячний їй, що вона зупинила мене, і я не зробив найжахливішу і останню помилку в своєму житті.

Потім Тамара Вікторівна почала «підкидати» мені всякі цікаві книжечки, і я помаленьку почав заспокоюватися, на якийсь час. Мені було ще тяжко, але я вже усвідомлював, що потрібно жити, як би не було важко. Потім, як ви вже знаєте, з'явився Симонов, потім він зник.

На одному з уроків я спитав Тамару Вікторівну, чи знає вона, що таке Агні-Йога. Вона відповіла, що знає. І розповіла, що цю книгу написала Олена Іванівна Реріх. Вірніше, не написала, а записала таким самим способом, як була записана Біблія. Виявилось, що Тамара Вікторівна уже понад рік відвідує філософську школу Реріхів і, як звичайна учениця, вивчає невідому для мене науку теософію. Вона розповіла, що Агні-Йога дана людству напередодні переходу планети в іншу, Нову Епоху, щоб люди змогли приготуватися до Вогненного Хрещення. Ця книга дана нашими Старшими Братами, які живуть в Гімалаях, у священному місці під назвою Шамбала.

Я ставив їй десятки запитань, відповідей на які ні я, ні вона ще недавно не знали. А тепер вона могла мені все пояснити. І про паралельні світи, і про життя після смерті, і про біоенергетиків, і про Посвячених. Мені здавалось, що вона знає все, хоча Тамара Вікторівна і заперечувала це. Я спитав, чому вона раніше нічого не розповідала мені. Виявилось, що тим, хто відвідує школу, не дозволяється її пропагувати, а говорити тільки з тими, хто цього хоче і ставить запитання. Я попросив у Тамари Вікторівни літературу з теософії і скоро уже запоем читав усе те, що вона принесла. Переді мною відкривався дивовижний Світ незвичайних людей і казкових чудес, світ Любові і Світла, світ, у якому я жив. Симонов уже відкрив мені, що цей світ є, і що є я в цьому світі. А Тамара Вікторівна почала розповідати мені про цей Світ, про його закони, про те, хто я в цьому світі і до чого повинен прагнути. І тоді я

зрозумів: ось він, перший клас Школи Життя, в моїх руках Підручники і переді мною уже не вихователь, а перша справжня вчителька життя - Тамара Вікторівна Грушевська.

Ці уроки продовжуються і посьогодні (30.09.99.). Як тільки у Тамари Вікторівни з'являється вільна хвилинка, вона приходиться до мене і проводить черговий урок з теософії. У неї дуже багато справ удома, але вона все одно знаходить час для мене. Я дуже люблю її, ми завжди розуміємо одне одного, незважаючи на те, що у нас вікова різниця майже сорок років. Зараз у мене немає можливості віддячити їй за все, але сподіваюсь, що колись зможу...

Мені зараз здається, що я стільки всім винен за все, що для мене зробили: і батькам, і друзям, і учителям, і Богу, що мені аж страшно, як подумаю, коли я їм все віддам і що я зможу дати...

10.10.1999

На одному з уроків ми торкнулися дуже важливої теми: чому так сталося, що я чотиримісячною дитиною став інвалідом. Це питання досі мучило мене. Я вже й не страждав від того, що я хворий, але мені дуже хотілося знати «чому». Я вже розумів, що той помилковий укол не міг бути випадковим. Я не міг уявити собі картину, на якій Бог сидить на хмарі з банкою пива і колодою карт і кожному навмання роздає їх: «Тобі, Катю, - дама пікова, а тобі, Ганю, - дев'ятка хрестова». Це нісенітниця, Бог не може так жартувати, і Всесвіт не може бути влаштованим по-дурному. Значить, на це мусить бути якась причина, що привела до такого наслідку. Саме про це і був наш наступний урок - «Закон Причини і Наслідку» або по-східному - «Закон Карми». В Біблії і в фольклорі слов'янського народу його можна впізнати у прислів'ї «Що посієш, те й пожнеш». Тамара Вікторівна розповідала, що не тільки кожна дія, але і кожне бажання, кожна думка людська веде до відповідних наслідків. Картина мого життя стала для мене трохи яснішою, але залишалося одне «але». Якщо моя хвороба є наслідком моїх вчинків, то що ж я міг таке зробити в чотиримісячному віці? Забудемо на хвилинку про мене. У мене є такі друзі, які хворі з народження. Як пояснити це? Тамара Вікторівна відповіла мені і на це питання. Ці діти не є винятком, і результатом їхніх хвороб є їхні бажання, думки і вчинки ще до народжен-

ня. Я був здивований: «Як до народження?» «А так» - відповіла Тамара Вікторівна і заговорила ще про один закон, який тісно пов'язаний із Законом Карми - Закон Перевтілення. За цим законом людина після смерті продовжує жити в іншому світі певний, визначений їй час. Після того, якщо у неї на Землі залишилися якісь борги, народжується знову в тій країні і в тій сім'ї, яку вона заслужила. І все починається наче з нуля. Людина нічого не пам'ятає про свої минулі втілення і, як тільки трапляється якась біда, з криком звертається до Бога: «За що?!», не підозрюючи, що спокутує свої власні гріхи.

Все почуте було для мене дуже нове, Але я прийняв обидва ці закони душею і серцем, бо тільки вони відповіли мені на мої питання. Тепер я розумів, що моя інвалідність не випадкова і винен у ній я сам. В чому полягала моя провина, я звичайно не знав, вірніше - не пам'ятав. І мабуть це на краще, бо деякі люди довідавшись про свої лиходійства в попередніх життях, дуже страждають, їх мучать докори сумління і вони не можуть сповна спокутувати свій гріх, виправити свої помилки.

Я згоден, що краще мені покищо не знати причин моєї хвороби, а жити за Законом Божим, і рано чи пізно Учитель, якого я прийняв у своє серце, приведе мене до таких подій мого життя, коли я зможу виправити свою минулу помилку. Тепер я розумію, що все в моїх руках: я сам зробив себе інвалідом, я сам зроблю себе здоровим, а Небо допоможе мені в цьому.

З часом я перестав боятися свого майбутнього. Я знаю, якщо я буду усе робити правильно (правда, мені це не дуже вдається), то у мене все буде гаразд. «Свідомість зумовлює події». І в свою свідомість я твердо прийняв таке: «Кожна миттєвість мого життя є і наслідком причини минулого і причина наслідку майбутнього».

Я ще не знаю всього про Закон Карми і Перевтілення, оскільки головна лекція ще попереду, але те головне, що розповіла Тамара Вікторівна, допомогло мені розв'язати дві з моїх головних проблем: причина хвороби і страх перед майбутнім. Спасибі їй. Спасибі Тобі, Небо, за посланого Учителя на путях моїх. Я люблю Тебе, Господи!

17.10.1999

Ще на початку мого щоденника я обіцяв розповісти про моїх друзів-інвалідів, про мою зустріч з ними, про те, чого я у них навчився.

Це відбулося в 1992 році. До того я не спілкувався з такими, як сам, і мені часом здавалося, що я один такий нещасний хлопчисько на світі. І тільки в 1989 році, коли заснували товариство «Церебрал», я дізнався, що існують ще й інші, схожі на мене. А влітку 1992 року нам запропонували путівку в санаторій на три тижні. І ми погодились. Вперше в житті я поїхав у санаторій. Хвилювався страшенно.

Коли я приїхав туди і нарешті побачив «їх», мені здалося, що я потрапив у психіатричну лікарню: у одних тряслися руки, у інших смикались ноги, у третіх страшенно спотворювалося обличчя під час розмови, а четвертих взагалі не можна було зрозуміти. Вони сміялись, жартували, але, прости мені, Господи, я тоді подумав, що всі вони несповна розуму, а я один такий тихий, розумний... Мені здалося, що не тут, серед них, моє місце, і через день-другий я проситиму тата забрати мене додому.

Я дуже помилявся. Того ж таки дня я познайомився з хлопчиком Сашком, з яким у мене знайшлося багато спільних інтересів, поглядів і, звичайно ж, проблем. Він був першим хлопцем, який став одним з моїх найкращих друзів, і першим другом, якого я втратив. Його вже немає в цьому світі...

Днів через два я поспілкувався ще з одним хлопцем. І, на мій подив, незважаючи на те, що у нього смикались руки й ноги, він виявився зовсім не дебілом і через місяць-другий також став одним із моїх кращих друзів. Ми й досі товаришуємо.

Через два тижні я вже нікого не вважав дебілом, я почував себе членом цієї великої сім'ї - «Церебрал» і навіть гадки не мав раніше повернутися додому. Коли настав час роз'їжджатися, нам не хотілось розлучатися. Ми обмінювалися телефонами й адресами. Потім ми майже щодня телефонували одне одному і розмовляли годинами.

Наступного літа ми зібрались в санаторії знов. Я зустрівся з моїми друзями і знайшов чимало ще нових. І так продовжується уже сьомий рік.

Тепер я не вважаю себе самотнім «інваком». Виявилось, що в Києві понад півтори тисячі хворих молодих людей до двадцяти років. Серед них я особисто знайомий з сотнею. У мене є знайомі в кожному куточку Києва. Близьких друзів у мене небагато - біля десяти. Близьких друзів не може бути багато. Хоча я знаю, що багатьом кількість близьких друзів, названа мною, здається величезною.

Я такий щасливий, що всі вони є в моєму житті. Вони дуже відріз-

няються від здорових людей. На відміну від нормальних людей, вони всі різні. Кожен з них - особистість. Кожен має свій дивовижний, неповторний внутрішній світ. Кожен мій друг має свій власний неповторний колір душі. І разом вони створюють райдугу мого життя. Тільки на відміну від справжньої райдуги райдуга моїх друзів має набагато більше кольорів - кольорів, яким немає назви і, мабуть, не буде. Райдуга для мене втілює гармонію різноманітності світу. Зовсім різні кольори чудово доповнюють один одного. І якби хоч один колір зник, райдуга була б неповною. Так і з моїми друзями. Кожен з них - ланка в безкінечному ланцюжку мого життя. І якби хоч одного з них не було, то в житті щось би було не так.

Крім того, що кожен має свій колір, у кожного є ще й свій звук. Хтось звучить радісно, а хтось сумно, хтось щиро, хтось із сарказмом. Від одного линуть звуки гніву, від когось - добра. Багато різних звуків є у світі. І багато з них я уже чув...

Взагалі, знайомство з ровесниками-нвалідами відіграло дуже важливу роль у моєму житті. Живучи серед них і спілкуючись з ними, я отримав два дуже важливі уроки.

Перший урок - всі люди різні. Кожна людина індивідуальна, неповторна особистість. Кожна душа має свою власну вібрацію з певною частотою хвилі. Щоб навчитися бути в хороших стосунках з іншою людиною, потрібно навчитися налаштуватися на його хвилю або змінити його хвилю, наблизити до своєї. Це дуже складна справа. Треба мати великий життєвий досвід.

Коли після занять з Симоновим і Тамарою Вікторівною я відчув себе щасливою людиною, мені захотілося, щоб й іншим стало так добре, як мені. І я став «навертати» їх до теософії. Це було в 1998 році. Тоді у мене ще мало було близьких друзів, але мені так хотілося поділитися з ними своєю радістю і щастям, тобто знаннями, які принесли мені щастя і радість. Але це була помилка. Я відчув, що одному другові нецікаво, другий мені прямо про це сказав, а третій взагалі пообіцяв послати мене «далеко», якщо я ще спробую йому морочити голову теософією. До кінця 1998 року я з усього цього зробив висновок: те, що зробило щасливим мене, іншому може і не принести щастя. Я якось забув, як мене самого намагались залучити до себе п'ятидесятники, свідки Іегови, баптисти, і мені дуже не подобалась їхня наполегливість. А тепер я сам став схожим на цих проповідників...

Одному другові мого батька дуже не подобається теософія. Він пристрасний прихильник православ'я і дуже хоче мене до нього повернути. Я з усіх сил опираюсь, уже зрозуміло, чому. Одного разу він мені сказав дуже важливу річ. Він сказав: «До Бога веде дуже багато шляхів, але тільки один шлях істинний». Так, я згоден з Л.Д. (назвемо так татового друга), але він не доказав цю істину до кінця.

До Бога веде дуже багато шляхів, але тільки один з них істинний, і у кожного цей істинний шлях індивідуальний. Тим шляхом, яким прийде до Бога Л.Д., ніколи не прийду я, і навпаки. Кожна людина повинна пройти свій шлях. В школі під назвою «Планета Земля» кожна людина проходить свою власну індивідуальну програму навчання. Є схожі програми, але якщо дійти до тонкощів, то всі вони до одної різні. Я усвідомив свою помилку. Тепер я терпляче ставлюся до чужої думки і намагаюсь у житті дотримуватися правила «Господом твоїм». Найчастіша помилка тих, хто починає свої вселенські сходінки учнів - це надмірне старання привернути іншу людину до того одкровення, яке осяяло його. «Не той істинно вірний до кінця учень, хто тільки й думає, де, кому і як викласти знання, яке він вважає істинним. Але той, хто закон Учителя, закон вірності Йому, закон повного і добровільного послуху свого не переступив, хочби які зовнішні факти не йшли всупереч з буденним милосердям...» (перекл. ред.)

К.Е. Антарова. Две жизни

Коли я це зрозумів, у мене налагодились стосунки з друзями. Більше того, коли я вирішив, що нікого нічого вчити не буду, у мене різко зростала кількість друзів. Ми дуже швидко стали близькими друзями. І тепер багато хто з них дзвонять мені і розповідають про свої проблеми, просять поради. Але я вже вирішив, що нікого повчати не буду хоча б тому, що я ще сам дуже мало знаю, сам часто помиляюсь і тому боюсь ввести в оману інших. Отже, зараз я перед вибором: давати чи не давати поради. Спробую відповісти на це питання пізніше.

Другий урок - в людині головне не її зовнішність, а внутрішній світ, зміст її душі. Мені давно намагались це показати, але зрозумів я це недавно. Я згадав знайомство в 1993 році з моїм другом. Зовнішність його мені спочатку не сподобалась, але після того, як ми з ним поговорили годин зо дві, ми стали друзями і дружимо досі. В цьому році я отримав

ще одне підтвердження своєї помилки. Я познайомився з дівчиною, зовнішність якої не справила на мене ніякого враження. Але поговоривши з нею десять хвилин, я подумав, що мене познайомили з ангелом небесним. Її очі сяяли любов'ю, в її мові було стільки радості й захоплення, що просто неможливо було не замилуватися нею. Так, у неї теж смикаються руки й ноги, трохи спотворюється обличчя під час розмови. Але коли говориш з цим земним і все-таки неземним створінням, то все це здається таким несуттєвим, а часом надає їй якогось шарму, неповторності. Хочеться побути поряд з нею, бо знаєш, що розмова з нею принесе радість, надасть упевненості, сили і обов'язково захочеться посміхнутись. Внутрішня краса людини визначає зовнішню красу і ніколи не буває навпаки. Я вдячний Богу за те, що у мене є така подруга, як Наталя, за те, що вона допомогла мені усвідомити усе те, про що я написав. Вона теж для мене Учитель того, як треба ставитись до життя, як любити людей. Моя Учителька Наталя найкрасивіша, найвеселіша, найдобріша з усіх людей, яких я знаю в цьому житті. Я дуже люблю її (як друга). Коли-небудь якомусь хлопцю повезе, якщо Наталя вирішить подарувати йому своє серце. Сподіваюсь, і мені трошки залишиться...

Важливості внутрішнього світу мене навчали й методом від протилежного. Я кілька разів знайомився з дівчатами і мені пригадувались рядки М.Ю. Лермонтова:

Тобой пленяться издали
Мое все зрение готово.
Но слышатъ, Боже сохрани,
Мне от тебя одно хоть слово.

Тепер спробую відповісти на питання: повинен я вчити інших життя, давати поради чи ні. Що кажуть Книги Учіння Життя?

«Навчайте інших на явлених справах, але ви не повинні чужим вчинки невігластва ставити за провину. Темних багато. Треба пробачити. У них дух тільки означився.»

«Друзів не уникай, можеш просвітити Моїм Іменем темних людей. Будьте сміливішими, будьте учнями... Навчайте любити духовний світ. Сійте мудрість, послану вам».

«Навчай слів моїх - пошлю слухачів. Ті, хто навчає, повинні давати. Знайте - Веду коротким шляхом до знання, праці і щастя. Могти допомогти - щастя». (перекл. ред.)

Агни-Йога. Листы Сада Мории Зов

«Не слід поспішати з проповіданням своїх ідей. Тільки той учитель має вплив, який може щось дати, може поділитися своїми думками. Навчати - це не просто говорити, повідомляти щось. Учити - це давати. І можна давати духовні дари так само, як можна дарувати комусь квітку. Це непохитна правда... Отже, спочатку пізнай правду, потім багато прийде вчитися від тебе.» (перекл. ред.)

Рамакришна

«Пам'ятайте, друзі мої, що радість знання, яка дається вам, - це не сила наших турбот про вас, а можливість створити через вас нові шляхи допомоги людям, показуючи їм на живому прикладі, де шлях до нас і як він досягається».

«Якщо нещасні стукають в твої двері - ти на правильному шляху».

К.Е. Антарова. Две жизни

24.11.1999

Не знаю, чи на правильному шляху я, але нещасні стукають. І, мабуть я все ж таки повинен їх чогось навчити, дати їм радість знання, поділитися мудрістю, посланою мені: «Ті, що повчають, повинні давати».

Але навчати я повинен тільки того, що твердо усвідомив сам, пережив власною душею: «Спочатку пізнай правду, потім багато прийде вчитися від тебе».

І навчати друзів я повинен на власному прикладі. Я повинен бути прикладом: «Навчайте інших на явлених ділах.» «Знання, які даються вам, - можливість створити через вас нові шляхи допомоги людям, показуючи їм на живому прикладі, де шлях до нас і як він досягається».

В цьому зошиті я спробую зібрати всі ті знання, які я твердо усвідомив у своєму житті, знання, через які я пройшов сам.

Коли я сказав, не знаю, чи на правильному я шляху, це не означає, що я сумніваюсь у Вченні Живої Етики. Ні в якому разі! Вірю всією душею - Ведуть коротким шляхом до знання, праці і щастя. Просто я не знаю, чи все роблю так, як хоче Учитель.

Нічого, якщо я піду не туди, Учитель покаже, аби тільки помітити. Так уже було і так ще буде. Кажуть: «Розумні навчаються на чужих помилках, а дурні - на своїх». Можливо, але я гадаю, що ті, кого називають «дурнями», ставляться до істин, які вони зрозуміли і пережили, свідоміше, ніж інші.

30.11.1999

С чего начать, увы не знаю...
Душа и чувств, и слов полна.

Так починається освідчення в любові дівчині, яку я люблю. І зараз, коли я збираюсь розповісти вам про Неї, то я також не знаю, з чого почати, тому що душа переповнена такими почуттями, які важко виразити словами. І що б я про Неї не сказав, головне - що я про Неї думаю, що я до Неї почуваю, залишитись при мені, тому що це неможливо визначити словами.

Так, тепер я згоден, Любов (та, яка до протилежної статі) - складна штука. І у молодих людей- інвалідів вона є головною проблемою. Сам я в цьому питанні теж поки що не розібрався, але стрибати через це з мосту в воду я уже також не буду. Розповім усе по-порядку.

З того часу, як я себе пам'ятаю (а я себе пам'ятаю з чотирьох-п'яти років), я перебував у стані закоханості. Щоправда, об'єкти моєї уваги дуже часто змінювалися. Я міг бути закоханим в одну дівчинку один день чи один рік. Бувало по-різному.

Коли я був ще малим (ще на старій квартирі), я багато часу проводив у товаристві хлопців, які були старшими від мене. З дівчатами з нашого двору вони були «на ножах» і мене навчали, що всі дівчата однакові, що в головах у них тільки ганчір'я, помади, а головна мрія - вийти заміж за багатого хлопця. І навіть коли їм подобається простий хлопець, то вони будь-якими шляхами домагаються одруження з нею, а потім вимагають тільки грошей, грошей, грошей... Жахливо, правда?

Але вже в дитинстві я зрозумів, що це неправда. Тому що, коли у дворі не було хлопців, я проводив час в товаристві дівчат. Я ніколи з ними не сварився і завжди був серед них своєю людиною.

Не знаю, чому, але все своє життя я дуже добре ладнав зі слабою статтю. В дитинстві я думав, що коли підросту, то у мене будуть проблеми з дівчатами. Цього не сталося. У мене набагато більше подружок, ніж друзів. Мушу сказати, що хлопці були не праві. Дівчата дуже різні. Звичайно, є й такі, про яких розповідали мені хлопці. Такі дівчата говорять, що всі хлопці однакові, і починають перераховувати їхні негативні риси. І знаєте, що я помітив? Дівчина, яка говорить, що всі хлопці однакові, сходиться з хлопцем, який вважає, що дівчата всі однакові. І тоді згадується народна мудрість: «Господь докупки зводить». Слава Богу, таких хлопців і дівчат не дуже багато.

Ще я розумію, чому говорять, що жінку зрозуміти неможливо. Так, буває, що зрозуміти важко, але можливо. Якби чоловіки хочби намагалися їх зрозуміти, то домоглися б набагато більших успіхів. Взагалі, мені більше подобається спілкуватися з жіночою частиною людства... Незважаючи на те, що я хлопець, і мені не хочеться узагальнювати, мушу визнати, що жінки інтелектуально вищі від чоловіків. Мабуть тому у більшості подружніх пар чоловік старший від дружини і буває, що й набагато. Таким чином створюється духовна й інтелектуальна гармонія сім'ї.

Може я й помиляюсь, що жінки розумніші від чоловіків, бо якщо взяти до уваги ту істину, що у кожного є своя ідеальна половина, то на кожного тупоголового хлопця знайдеться тупоголова дівчина.

2.12.1999

І все-таки мені цікавіше спілкуватися з дівчатами. З ними легше і приємніше. Вони щиріші і не соромляться бути самими собою, не соромляться виявити свій внутрішній світ. Я досить добре їх розумію, а вони розуміють мене і довіряють мені. Буває, що вони розповідають таке, що я ніколи б не подумав, що дівчина може це розповісти хлопцю. І я здогадуюсь, чому так. Ці привілеї отримують далеко не всі хлопці. Моє становище особливе. Я - інвалід і далеко не красень. Тому дівчата ставляться до мене із співчуттям. Їм навіть в голову не приходять, що

за мене можна вийти заміж. А тимчасом у більшості випадків перший погляд на чоловіка дівчина кидає як на об'єкт, за який можна вийти заміж. І тоді вони намагаються показати себе з кращого боку, намагаються сподобатися чоловікові і приховують свої недоліки і комплекси. А зі мною вони такі, як вони є... І ще я — не дівчина, тому до мене можна ставитися не як до конкурента в любовних справах. Отже, вони ставляться до мене ні як до хлопця, ні як до дівчини. Я для них «ЩОСЬ», просто душа, яка статі не має. Я зовсім не комплексую з цього приводу. Мені це навіть подобається...

Ну, звичайно, бути «ЧИМОСЬ» — це ще не все для того, щоб мати успіх у спілкуванні зі слабою статтю. До речі, те, що ця стаття слабка — дуже сумнівне питання. Мій досвід переконує, що дівчатка і дівчата люблять, коли з ними говорять як з дорослими. Вони люблять, щоб з ними говорили на серйозні і духовні теми. А хлопців таких зараз небагато. Якщо ви хлопець, то в розмові з дівчиною говоритимете набагато менше, ніж вона. Але дуже важливо підтримувати розмову хочби трохи. Дівчата люблять, коли їх слухають, а не вдають, що слухають. Якщо ви навчитесь слухати дівчат і хоч зрідка вставляти в розмову своє «я», то вони будуть вважати вас хорошим і приємним співбесідником. Трапляється, що в розмові з дівчиною я часом тільки вставляю вирази: «Так, я тебе розумію. Ти маєш рацію». І в кінці розмови вона говорить мені: «Спасибі, Женю, ти допоміг мені, мені полегшало».

Я хотів розповісти про кохану людину, а вийшов посібник «Як поводитись з дівчатами». Часом мені здається, що в минулому житті я був або дівчиною, або «бабником».

5.12.1999

Отже, я закохувався доти, поки мені це не набридло. Я зрозумів, що взаємності я не діждуся. І тоді я почав ставити перед собою питання: «А для чого ж я живу? В чому сенс життя, якщо у мене в житті не буде коханої людини, дружини, дітей? Для чого ж тоді жити, з якою метою?» Відповідей у мене не було. І тоді я вирішив, що жити неварто. Я вже навіть придумав, як це можна зробити, і залишалось тільки відважитись... Я повністю втратив інтерес до життя. Мені тоді було майже шістнадцять...

Але раптом мамі пропонують путівку в санаторій. Їхати через два

дні. Мені дуже не хотілося нікуди рушати. У мене були інші плани... Але хотіла мама. І заради неї я вирішив відкласти свої плани на три тижні, а повернувшись, здійснити їх.

Через два дні тато відвіз нас в санаторій. Не знаю, чому, але як тільки ми заїхали на територію санаторію, мою увагу привернула дівчинка, що сиділа неподалік на лавочці. Вона сиділа до мене спиною і розмовляла зі своїм батьком. Я дивився на її спину, волосся і вона мені так сподобалась... Не можу пояснити, чому.

Потім я зустрів своїх давніх друзів, зосередив увагу на них і ту дівчинку побачив знов через кілька годин. Вона виходила з нашого корпусу, і, нарешті, я побачив її в усій красі. Вона була коротко підстрижена і ходила в брюках. Це мій улюблений тип дівчини — хлопчачий. Сказати, що вона мені дуже сподобалась - це просто не сказати нічого.

Того ж дня мені вдалося з нею познайомитися. В наступні дні я по trochu виходив з нею на контакт. Всі ці ночі я безперестану думав про неї. Я думав: «Господи, невже знову? Я стомився закохуватися і розчаровуватися.» Увесь тиждень я не хотів зізнаватися собі в тому, що я уже її люблю. Адже це означало, що в житті є щось таке, заради чого варто жити. Я навіть намагався уникати її, але куди можна втекти на території санаторія та ще й на візку? А вона сама знаходила мене і заводила розмову. Крім того, що вона подобалась мені своєю зовнішністю, мені подобався і її внутрішній світ. У нас було багато спільного, схожі погляди на життя.

Через тиждень, після однієї з таких розмов я здався. Вона щось розповідала, а я дивився їй в очі і не розумів ні слова... І тоді я відчув щось дивне в грудях. Це було схоже на біль, але він був такий приємний, такий солодкий. Мені хотілося ще й ще. Щоб більше боліло, мучило. Тепер я розумію, що це і є те почуття, що зветься любов'ю. Таке було зі мною вперше в житті і це найпрекрасніше з усього, що мені досі довелося пізнати. Я дивився на неї і мені так хотілося обняти цю дівчинку. Мені хотілося тільки обняти, поцілувати, приголубити її... Тепер я зрозумів, що хочу прожити життя саме з нею. Я хочу щодня засинати в її обіймах і, просинаючись, бачити її обличчя. «Господи, я так люблю Тебе і, немає сумніву, її теж. Заперечувати це безглуздо і втекти від цього немає куди», - подумав я.

Два тижні, що я провів з цією дівчинкою, були для мене казковими.

Ми часто бували разом. Мені так було приємно бути поряд з нею, дивитись на неї, слухати її.

Але, на жаль, як завжди буває, моє блаженство наблизилось до кінця. Два тижні мого щастя швидко промайнули і настав час роз'їжджатися по домівках. Вперше мені дуже не хотілося покидати санаторій. В останній день я ніяк не міг намілюватися нею. Я не сказав їй про свою любов. Я сподівався, що приїду додому, мине тиждень-другий і мине моя закоханість. То для чого ж бентежити дівчинку? Ми обмінялися телефонами, пообіцяли передзвонюватися і роз'їхалися. Це було жахливо. Це було початком найжахливішого року в моєму житті.

Повернувшись до Києва, і я, і вона знов поїхали в різні кінці України. Цілий місяць я мусив відпочивати на селі у бабусі.

В глуши, во мраке заточенья
Тянулись тихо дни мои
Без божества, без вдохновенья,
Без слез, без жизни, без любви.

Що правда, то правда.

Мої надії не справились — почуття закоханості не минало, а загострювалося. Я увесь час думав про неї і напрямок моїх думок змінити не вдавалось. Душі так хотілося обняти її, бути з нею. Провести з нею три тижні, а тепер не мати можливості ні чути, ні бачити її було каторгою. Мені здавалось, що я божеволію.

Через два тижні я вирішив подивитися на речі реально і об'єктивно. Вона красива і розумна дівчина. Так, вона трохи погано ходить. Але ходить. Гадаю, це не створить для неї в житті зайвих проблем. У неї багато планів на майбутнє. Вона хоче багато чого домогтися, побачити. Вона не любить сидіти вдома, їй подобається ходити на концерти, гулянки. У неї все життя попереду. А що я? Я не можу ходити, не можу себе обслуговувати, не можу себе утримувати. Я далеко не красень й інтелект мій теж не блискучий. І, якщо враховувати мій фізичний стан, то мабуть мені не довго залишилося... Всі мої органи працюють в аварійному режимі. Кожної хвилини можуть відмовити легені і серце. Я не можу дати їй багатства, навіть повести в кіно, подарувати квіти... Я не можу нічого дати їй крім моєї любові. Скажете, що це - багато. Можливо, але це — далеко не все.

Підвівши підсумки, я зрозумів, що нам ніколи не бути разом. З усього цього найстрашнішим було слово «ніколи». Ніколи не бути поряд з нею, ніколи не поцілувати її в губи, ніколи не почути «я теж люблю тебе». Жахливе слово «ніколи». Яке ще може бути горе, гірше за це? Це найстрашніша кара в житті. Знову в моїй душі постали питання: «За що, Господи? (Я тоді ще не знав про карму). Чому Ти мене так тяжко караєш? Для чого мені жити, для чого я народився? Навіть якщо є рай і після смерті я потраплю в нього, для чого мені рай без неї?»

Цілий рік, з серпня 1996 по серпень 1997, був найжахливіший рік в моєму житті. Рік безнадії, рік безглуздя, рік умирання мого старого «я». Так погано мені не було ніколи і, мабуть, ніколи не буде. Але тепер я розумію, що мусив через це пройти. І, слава Богу, я пройшов.

У вересні ми знов усі поз'їжджали до Києва. Я почав передзвонюватися з нею. Правда, спочатку майже завжди дзвонив я. Траплялося, що ми розмовляли годинами, і після розмови я почував себе найщасливішою в світі людиною. Мені здавалось, що їй подобається спілкуватися зі мною, і я вирішував, що буду жити хоча б для того, щоб мріяти про неї і, хоч зрідка, хоч раз на тиждень чути її голос, сміх.

Але бувало, що після кількох хвилин розмови вона зі мною чемно прощалася, і тоді мені здавалось, що я не просто їй не потрібний, а вона навіть чути мене не хоче. В ці хвилини мені знов не хотілося жити.

Слава Богу, десь в той час зі мною провела розмову про самогубство Тамара Вікторівна і я перестав про це думати, але легше не стало.

Звичайно ж мене підтримували друзі. Але вони вважали, що це просто моє чергове захоплення, що це несерйозно уже хочби тому, що «захоплення» було молодше від мене більше, ніж на два роки, а мені завжди подобались старші дівчата. Хлопці вважали, що, як тільки я поїду кудись знов на відпочинок, я закохаюся в якусь нову «принцесу».

Минуло півроку і я усвідомив, що відтоді, як я познайомився з цією дівчинкою, не було жодного дня, щоб я не думав про неї. Такого у мене ще не було. Мене непокоїло те, що я починаю бути начебто залежним від неї. «Господи, - думав я, - та що ж це таке? Чому немає такого дня, щоб я не думав про неї?» Я вже починав сердитись: «І що я таке в ній знайшов? Проста, звичайна собі дівчинка. Звичайно, не потвора, але й не Клаудія Шиффер. Малолітка і навіть не відмінниця. Ну для чого вона мені потрібна? Господи, я так люблю її! Вона особлива, таких більше немає в світі. Вона найкрасивіша на Землі. Вона най, най... Чому я не

можу бути з нею? Господи, чому Ти не зробиш мене здоровим? Я зробив би її щасливою, я був би найкращим чоловіком і батьком... Чому, Господи?»

Зараз, через два роки, я розумію, що так, я, мабуть, був би хорошим чоловіком і батьком, але цього не буде з двох причин: або тому, що я не заслуговую цього, або тому, що у мене інше завдання, яке я сам обрав.

Минуло ще півроку. Я знову поїхав відпочивати і ні в кого не закохався. Я розумів, що це вже серйозно, не іграшки, я по-справжньому люблю її. Але що мені робити з цією любов'ю? Кому вона потрібна? Я досі не освідчувався в своїх почуттях «Принцесі», але напевно вона здогадувалась, бо я дзвонив їй щотижня, хоч по-правді кажучи, хотілося набагато частіше. Але частіше не виходило, бо дзвонив я без діла, просто, щоб почути її голос, відчутти, що вона є.

І все-таки літній відпочинок не минув безслідно. Саме тут, в санаторії, настав перехідний період в моєму житті. Тут я зустрів свого давнього друга, з яким я давно не бачився. Він теж інвалід, має ті ж самі проблеми, що й я. Ми розговорились. У нього виявилась своя історія кохання, дуже схожа з моєю і разом з тим несхожа...

Так само, як і я, рік тому він познайомився з дівчиною. Дівчина здорова. Ну, звичайно ж, найкрасивіша, найдобріша... (для нього). Але ставлення у нього до неї і до своєї закоханості було зовсім інше, ніж у мене. «Женю, - говори він, - я щодня дякую Богові за те, що вона є в моєму житті. Ти знаєш, що мені багато довелося витерпіти, мені було дуже несолодко. І тут раптом вона, як сонце в темряві. Вона - найпрекрасніше з усього, що є в моїй долі. Кожна година, кожна секунда поряд з нею були для мене щастям. Я дуже зрідка можу чути і бачити її, але коли випадає така можливість, я дякую за це їй і Богові.»

На відміну від мене він зізнався їй в своїх почуттях, і вона розуміла, що означала для нього. Він розумів, що між ними ніколи нічого не буде, крім дружби. У них була пряма, відверта розмова про це. «Ти знаєш, - продовжував він, - вона скоро виходить заміж. І ми домовились, що перед цим вона прийде до мене і ми домовимося про те, які будуть наші стосунки далі. Коли я дізнався, що вона скоро вийде заміж, я не дуже засмутився, шоку не було. Адже я знав, що рано чи пізно це має статися, і був уже готовий. Я дуже люблю її і хочу, щоб вона була щаслива. Я радий, що вона знайшла кохану людину. Я нічого не прошу у неї, мені нічого не потрібно. Одного хочу — щоб після весілля ми залишилися друзями,

щоб я міг хоч раз на рік побачити її, почути, що вона є на світі».

На жаль, а може й на щастя, усе сталося не так. Першою проблемою була мати тієї дівчини. Вона не хотіла, щоб її дочка мала якісь стосунки з інвалідом. Я можу зрозуміти таких мам, але не поділяю їхніх поглядів. Пізніше виявилось, що поки ми відпочивали в санаторії, і відбулося те весілля. Від мого товариша це довго приховували, але, як кажуть, усе таємне стає явним. Дізнавшись, мій друг дуже сумував, але не через саме весілля, а через те, що не відбулася обіцяна зустріч. Він телефонував їй, хотів поговорити, але вона довго його уникала. І все ж таки коротка розмова у них відбулася, але не дуже приємна. Дівчина сказала, що ніякої дружби між ними не буде, і щоб він більше їй не дзвонив. Хоч мій друг цього й не говорив, але я відчував, що він дуже образився, і все-таки дуже любить її.

Я можу зрозуміти і ту дівчину. Одні дівчата підтримують такі стосунки, інші бояться дати надію (хоч примарну) і тому різко і без вороття поривають стосунки. Що ж, це їхнє право. Хоча я думаю, що тій дівчині дуже важко було це зробити. Вона знала, що вона означає для мого друга. В той час, коли вона говорила йому ті слова, у неї самої мабуть серце кров'ю обливалося. Думаю, що вона плакала, поклавши трубку. Але вона вважала, що так буде краще, насамперед, для нього.

Йому було дуже тяжко. Але зараз, через рік після того, я бачу, що час лікує. Йому стало легше. «Ти знаєш, - сказав він мені, - я не шкодую про те, що було. Незважаючи на все, що трапилося, я дуже вдячний їй за те, що вона пробудила в моїй душі любов.»

Для чого я це все розповідаю? Я хотів показати, яке може бути ставлення до невзаємної любові.

Обставини, які склалися у мого друга, були набагато важчі, ніж у мене. Але яке у нього ставлення до всього цього! Не знаю, як для кого, а для мене це був героїзм. І я вдячний моєму другові за те, що він на власному прикладі показав, як можна ставитися до любові. Я вдячний йому за те, що він пробудив у мене бажання бути щодо цього таким, як він.

18.12.1999

Саме в той час про любов мені розповідав і Симонов. Він пояснював, що любов - найпрекрасніше почуття, яке може пережити людина. Любав спонукає людину до творчості. Саме закоханим належать найпрекрасніші, найгеніальніші твори мистецтва. І неподілена любов тільки сприяє тому.

А найцікавіше про цю Таїну я, звичайно, дізнався із теософії. Там цій темі приділено багато уваги. Зокрема розповідається, що колись, в далекій давнині, мільйони років тому люди не мали статі. Це був чоловік і жінка водночас. І тому такий людині було дуже добре, вона увесь час перебувала в стані блаженства, нічого не хотіла робити, нічого не навчалася і тому не мала розуму. Але Бог і Вищі Сили Всесвіту хотіли, щоб людина стала подібною до Бога, щоб могла мислити, навчатися, творити і вдосконалюватися. Тому кожну тодішню людину розділили навпіл і розмістили на відстані дві різні сфери. Так виникли чоловік і жінка. «Але в глибині людської душі зберігся спогад про блаженство неподіленого існування, виник жаль за втраченою частиною себе. Звідси й вічний і нездоланий потяг Начал одне до одного. Такий поділ Начал є необхідною умовою еволюції. Подолання перепон, які людина зустрічає на своєму шляху для досягнення іншого Начала, є необхідною умовою для зростання її духу. Тому прагнення шукати щастя у з'єднанні з об'єктом свого бажання є основним життєвим завданням кожної людини. Самотність для неї нестерпна. Прагнення до єднання і Любов поміж Началами є та могутня рушійна сила, якою здійснюється сходження людини на шляху еволюції. Любов між Началами є найбільшою творчою силою, якій немає перепон.» (перекл. ред.)

А. Клизовский. Основы миропонимания новой жизни.

Тепер мені нарешті стало зрозуміло, чому ми - круті хлопці - не можемо жити без дівчат. Бачите, виявляється, без них ми всього-навсього тільки половинки і нічого не варті. Одне тільки й втішає, що дівчата в такому самому становищі, що й ми.

А коли без жартів, то це велике щастя, що в світі є такі прекрасні істоти, як дівчата. Якби їх не було, для чого тоді жити? Для чого тоді зорі, це небо? І для чого потрібні квіти? Для кого?

26.12.1999

Скажете: «Добре любити і захоплюватися коханою людиною і світом, коли тобі відповідають взаємністю, Але що робити, коли любов без взаємності? Для чого тоді жити?» Саме в таких обставинах я зараз і перебуваю. Я люблю красиву, незрівнянну дівчину і, звичайно, на взаємність годі й сподіватися. Проте для мене краще любити без взаємності, ніж не любити. Це дуже важко. Але тільки тоді ви й відчуєте в своєму тілі душу, коли закохаєтесь. Душа буде нити й боліти, але приємнішого від цього нічого немає в світі. Тільки закохавшись, ви зрозумієте, наскільки прекрасне сонце, завмиратимете від пташиного співу і дивуватиметеся, яке чудове зоряне небо. І найголовніше: тільки тоді, коли ви закохаєтесь, у вас виникне бажання бути кращим, ніж ви є. Це бажання виникає у кожного, хто закохується: у відмінника й у нездари, у художника й у повії, у святого і злочинця, у здорового і хворого. Кожен закоханий хоче бути кращим, добрішим, красивішим і, головне, прагне до цього, щоб стати достойним її (його). І так вершиться еволюція світу. Цього хоче Бог.

І тому я вважаю, що саме інваліду треба закохуватися. Тільки бажання стати кращим, а значить - стати здоровим, витягне його із лабет хвороби.

А я знаю, що деякі інваліди просто бояться цього. Хлопці бояться дивитися на дівчат, дівчата - на хлопців, щоб, не дай Боже, в душі не виникло почуття любові. Вони кажуть: «Ну для чого? Адже нам ніколи не бути разом.» Я відповім: «Любі мої хлопці і дівчата, закохуйтесь і любіть всією душею щиро і незрадливо. Згадайте, що каже теософія. Саме вона дала мені усвідомлення, що моя самотність не вічна, що колись я буду з людиною, яку люблю, і яка буде любити мене. Я хочу, щоб ви в це вірили. Так, я розумію, треба бути готовим, що, можливо, це буде не в цьому житті, а може через тисячу років. А може й завтра... Так, це може бути нескоро, але хіба воно не варте того, щоб чекати? Пам'ятаєте те жахливе слово «ніколи»? Ніколи не бути разом... Тепер його для мене не існує. І для вас не повинно існувати.

Прошу вас, любіть! Адже «немає труднощів, які б не пододала справжня Любов. Немає хвороби, яку вона не вілікувала б, і дверей, які б вона не відкрила. Немає такої безодні, через яку не перекинула б місток спражня любов. Немає такої стіни, яку вона не зруйнувала б, і гріха,

якого вона не спокутувала б. Немає значення, як глибоко укоренилася проблема, якими безнадійними здаються обставини. Немає значення, яка велика помилка, як заплутався клубок проблем. Все розв'яже любов. І якщо ви здатні любити, ви станете найщасливішою і наймогутнішою людиною на Землі» (перекл. ред.)

Еммет Рокс

28.12.1999

Я знаю, що багато людей саме через любов до однієї людини полюбили весь світ й інших людей. Щось подібне сталося й зі мною. Але спочатку я змінив ставлення до людини, яку люблю. Я зрозумів, що навіть те, що вона є в моєму житті, що я можу часто чути її і час від часу бачити, уже є великим щастям, яке я не вмів цінувати. Після цього я почав помічати, який чудовий світ.

Я не можу сказати, що я полюбив усіх людей, але я став терпиміший до них. І тепер у моєму житті немає людей, яких я ненавиджу. Якщо я до когось почуваю неприязнь, то намагаюсь спочатку поставитись до нього нейтрально, а потім розбираюсь, в чому справа, і намагаюсь змінити ставлення.

Я говорив, що ще зовсім не розібрався в любові. Я зрозумів, що любов - це дуже добре, це - чудово. Я зрозумів, для чого потрібна любов, і що вона більше дає можливостей для тих, хто її розуміє. Але у мене залишилося одне питання: що є ознакою справжньої любові? Я не поставив би собі цього питання, якби в одній книзі не знайшов вислів: «Любити - це не значить дивитися одне на одного, любити - значить разом дивитись в одному напрямку». (Антуан де Сент-Екзюпері. "Планета людей") Як вам? Я гадаю, що дуже розумно. Я ще не зовсім збагнув, але відчуваю, що тут глибокий зміст. Чому так? Справа в тім, що коли я познайомився зі своєю Принцесою, то у нас з нею були однакові погляди на життя. Але за два останні роки я дуже змінився, а вона - ні. А ще в цьому році я познайомився з людиною, з якою я дуже схожий внутрішньо. У нас схожі цілі, мрії. До того ж вона дівчина. Я не люблю її як жінку, не маю таких почуттів, як до своєї Принцеси. Але боюся, що це - справа часу. І колись мені доведеться вибирати між тимчасовим і вічним, матеріальним і духовним, зовнішнім і внутрішнім. Отже у виборі свого ідеалу будьте уважні...

29.12.1999

Ще одну дуже важливу річ хочу сказати вам. Я радив вам не боятися любові і закохуватися, але прошу вас: не ставайте залежними від любові, не застрягайте на ній.

Я розповім вам ще одну історію. Мене дуже цікавить діяльність С.Н.Лазарева. Ця людина створила свою систему лікування людей. Він бачить польову структуру людини, її душу. Всі його дослідження привели до висновку, що всі людські хвороби від їхнього неправильного ставлення до життя, ситуацій, окремих людей. Всі неприємності людей - від порушення вселенських законів. І коли до нього приходять пацієнти, щоб вилікувати їх, він намагається змінити їхнє ставлення до світу. Він не робить уколів, не дає таблеток, не махає перед ними руками, а просто з ними розмовляє і домагається надзвичайних результатів. У нього уже створилася ціла система уявлень, що від чого буває. Я уважно слідкую за його роботою. Я уже дійшов тієї істини, що хвороба - це результат роботи душі. І ось одна з його історій.

«Я їхав в електричці. Переді мною сиділа жінка з маленькою дитиною. Дівчинка спала. Я подивився на її «поле». Через два роки вона повинна була вмерти... від того, що її мати обожнювала її, ставила вище за Бога. Я повинен був їй сказати щось, але одне необережне слово могло привести до незворотніх наслідків. Я дивився на неї і ось зловив момент:

- Ви знаєте, — спитав я, — що Бога потрібно любити понад усе на світі?

- Так, знаю, — відповіла жінка.

Я продовжував:

- А ви знаєте, що Бога потрібно любити більше, ніж дітей? Жінка задумалась:

- Так, знаю. Але поки що у мене так не виходить.

Я наполягав:

- А ви знаєте, що Бог забирає у людей те, що вони ставлять вище за Нього?

Жінка знов задумалась і нічого мені не відповіла. Я подивився на «поле» дівчинки. Воно змінювалося на очах. Тепер вона буде жити...» (перекл. ред.)

Так, я теж знаю, що Бога треба любити більше за все на світі. Це

перша і головна заповідь Євангелія. Але й у мене поки що не виходить. Але я буду старатися. Ні я не правий, зразу в цьому зізнаюся. Не можна навчитися чи старатися любити Бога. До цього можна тільки прийти. Але, щоб не втратити всіх, кого любиш, поки прийдеш, не можна зупинятися ні на кому і ні на чому. Якщо людина чіпляється за щось сильніше, ніж треба, вона це втрачає. Згадайте ще раз історію любові мого друга. Мені здається, що він втратив свою любов тому, що надто чіплявся за неї. Він вважав свої стосунки з тією дівчиною найпрекраснішим у своєму житті. Я не звинувачую його в гріху, я й сам такий. Але розумію, що з цим треба покінчити, бо я можу втратити свою Принцесу. Вам може здатися, що я суперечу сам собі. «Так любов - це добре чи погано?» - спитаєте. Любов - це дуже добре, але якщо застрягнути на ній - це дуже погано.

30.12.1999

Сьогодні 30-е грудня 1999 року. Завтра закінчиться рік, вік і тисячоліття.

По суті, я вже не чіпляюся за дати. Я вірю, що вічність у мене позаду і вічність попереду. Але все ж таки цікаво зробити деякі висновки. Нічого цікавого не можна сказати про тисячоліття, яке минає. Інша справа - вік, що минає. Стільки бід, землетрусів і війн, скільки було в цьому двадцятому віці, ще не було за всю історію, яку знають наші історики (хоча колись таке вже було...) Про що це говорить? Про те, що людство дійшло до «ручки» і пора братися за розум, згадати про серце, відчутти душу.

Багато даних Христом ознак Його Другого Пришестя збулося в цьому віці. Пора зменшити святкування Різдва і Воскресіння Христа і згадати завіти, які Він дав. Здається, що залишились лічені роки до того часу, коли людей розподілять: хтось залишиться на оновленій і оздоровленій Землі, хтось потрапить на Сатурн і почне еволюцію з каменюки, когось відправлять на якісь ще інші планети, а когось перетворять в космічний пил.

Залишились лічені роки, але за цей час багато хто зможе змінити маршрут своєї душі у вселенській безмежності. Настав час вибирати кожній людині місце свого перебування на наступну епоху, на кілька тисячоліть...

Більше, ніж чотири місяці я намагаюся розібратися в собі, пишучи в цьому зошиті.

Три роки тому у мене було п'ять головних проблем. Я для себе ці проблеми розв'язав. І тепер я хочу підвести підсумок тому, що відбулося зі мною за ці останні роки.

Отже, три роки тому я дійшов до «точки». Я не хотів жити, тому що:

1. я - інвалід і відрізняюся від нормальних людей і своїх друзів (колишніх). Я не можу зазнати всіх радощів життя (тобто - п'янок, гулянок, футбол, дискотеки, побачення...);
2. я не знав відповіді, чому я інвалід;
3. я був незадоволений своєю зовнішністю;
4. я боявся свого майбутнього;
5. я був закоханий і розумів, що ніколи не буду разом з коханою.

На попередніх сторінках я проаналізував, як розв'язались усі ці мої проблеми, і зробив висновок, що це відбулося після того, як я змінив своє ставлення до обставин, що склалися.

По-перше, я зрозумів, що той, хто ставить питання, з часом отримує на них відповіді. Хто стукає, тому відчиняють. Але треба бути дуже терплячим. Буває, що відповідь приходить зразу, а буває, що для відповіді потрібні роки. Я почав ставити питання в п'ятнадцять років, а відповіді став отримувати в сімнадцять.

Я почав отримувати велику насолоду від передач Симонова, уроків Тамари Вікторівни, книг з теософії. Я доторкнувся до непізнаного і прекрасного. Я зрозумів, що задля цього варто жити.

Тепер мені нецікаві ті «принади» життя, про які я мріяв раніше, і якими користуються мої колишні здорові друзі. Я бачу, що вони живуть за готовою схемою, за якою в кращому випадку йтиме все само собою: школа, гульки, дівчата, армія, весілля, жінка, діти, робота, машина, дача, онуки, газета, диван, старість, телевізор, смерть. Я не хочу сказати, що все це погано чи неправильно. Якщо когось таке життя влаштовує, то - Бог з ним... Але я зрозумів, що так жити не хотів би. Мені хочеться чогось великого і незвичайного. Я хочу, щоб моє життя було схоже на казку... І те, що я хворий, тільки сприятиме тому...

Коментар редактора.

На цьому оптимістичному підсумку пошуку відповідей на непроті питання і утвердженні у своєму життєвому покликанні Женя закінчив свій щоденник. Але після того було ще майже сім років, коли, зміцнівши душею і визначивши свій шлях, він жив у невтомній праці, навчанні, самовдосконаленні і любовній відкритості до людей і краси навколишнього світу. Мабуть, про цей час Женя міг би багато сказати. Але не встиг... Залишилась тільки одна сторіночка, написана зовсім недавно під час обговорення в Інтернет-форумі пошуку сенсу життя. Нехай вона буде завершенням щоденника.

«Як знайти себе..? Колись я теж мучився цим питанням. У мене також було багато часу, теж цілі дні просиджував, дивлячись у вікно чи в «телек». Здавалося, що через те, що я сиджу у візку, усе в цьому світі для мене закрито, усе неможливе. І так минали дні, місяці, роки...

І ось одного разу я сказав собі «Стоп». Це моє життя. Воно таке, яке вийшло. Немає часу шукати, хто в цьому винен. Питання в іншому: воно минає, збігає день за днем. Чи хочу я, щоб воно все збігло отак? Ні! Я цього не хочу. І ще я раптом усвідомив, що коли я нічого не робитиму - НІЧОГО НЕ ЗМІНИТЬСЯ.

З того дня все почалося. Я зрозумів, наскільки мені не вистачає спілкування, якихось нових знань і захоплень. Я розумів, що потрібні гроші, а отже - робота. І ще мені хотілось почуттів - ЛЮБИТИ.

Я зрозумів, щоб змінити щось у житті, мені потрібні три речі:

- 1) спілкуватися,
- 2) учитися,
- 3) працювати.

Щодня я шукав нових знайомих, нових зустрічей, намагався читати, дізнаватись про щось нове, удосконалювати себе в чомусь. Я серйозно замислився над тим, де б я у своєму становищі міг працювати. Переглядав газети, програми телебачення про працевлаштування, щоб з'ясувати, на що є попит.

І далі спливали дні, минало моє життя, але тепер щодня щось змінювалося. Я дав собі установку: «Жодного дня без змін!» Нехай хоч на крихітку, але перед сном я мусив собі сказати: «Сьогодні, щоб змінити моє життя, я зробив це і це».

Минуло п'ять років. Якби колись мені сказали, чого я досягну в житті, я відповів би: «Та ви жартуєте. Хто? Я? Та я про таке і не мрію...»

Коло моїх знайомств збільшилося в 20-30 разів. Я став керівником однієї з перспективних громадських організацій, яка допомагає і вже багатьом допомогла вирішувати оті три питання, які я колись перед собою ставив. Якщо я раніше шукав зустрічей, то сьогодні я намагаюся скоротити їх до якогось мінімуму, бо дуже стомлююсь.

Я закінчив університет і кілька курсів. Але самоосвіти не полишаю, щоб бути кращим у сфері моєї роботи.

Я кілька разів за власним бажанням змінив місце роботи. Заробляю я поки що небагато - біля тисячі гривень на місяць. Мені вистачає. Міг би заробляти й більше, але хочу залишити більше вільного часу для себе.

Та найбільшим моїм досягненням у житті є те, що я любив і почував, що і мене теж люблять.

І ось повертаюсь до питання: чи знайшов я себе???

Гм... навіть не знаю, що відповісти. Мабуть, так. Я знаходив себе... разів 20-30 і стільки ж разів втрачав. Тепер для мене життя - це шлях, а зупинитись, значить померти. І тому я йду (їду) далі і далі, пізнаючи щоразу нове. Нові кольори, нові знання, нові очі... Мені цікаво випробувати себе в різних сферах. А найголовніше - я розумію, що все в моїх руках. Оглядаючись назад, я можу із власного досвіду сказати: головна проблема інвалідів у їхній пасивності. Ми живемо в часи великих можливостей. Я не говорю про можливості нашої країни. Я говорю про теперішній відрізок часу. Зараз кожна думка притягає до себе подію. Будьте активними і мрійте обережно, точно і красиво...

ЄВГЕН МОНУКАЛО

II. ПРОБА ПЕРА

Добро пожаловать в Королевство Ромашек

А где это? Это здесь. Королевство Ромашек нельзя найти на карте, оно не ограничено колючей проволокой. А как в него попасть? Как получить гражданство? Хороший вопрос... Захочешь, скажешь – я дам. Кстати, для этого не нужно иметь визу и паспорт. Просто, нужно быть самим собой. Да ты уже здесь.

Что же это за королевство? О! О нем можно рассказывать бесконечно. Например, законы здесь пишут дети на асфальте мелом. А когда проходит дождь, смывая на своем пути все условности, они рисуют новую конституцию. В нашем Королевстве расцветает много душ, как цветов на планете. Сколько нас? Не знаю, перепись населения не проводили – не интересно. У нас нет парламента, нет милиции, потому что все знают – нельзя украсть у человека то, что истинно его. Поэтому охранять нечего и непонятно, что такое порядок и беспорядок. У нас нет правительства, потому что никто не хочет никем управлять, и каждый делает то, что считает нужным, и занимается своим делом.

В Королевстве Ромашек нет атомных станций, потому что самой сильной энергией считается мысль и она нам освещает все вокруг. Мечты у нас рано или поздно превращаются в реальность, поэтому наше Королевство одно из самых ярких и красивых в Галактике. По нашим Ромашковым Полям гуляет Надежда на то, что все будет хорошо. И все в нее свято верят. Наш дом – наши сердца. Наши сердца наполнены Любовью, и каждое Сердце ищет отражение своей Любви в другом Сердце, как в зеркале. В наших садах растут деревья, на листьях которых можно почитать «ромашковые стихи». И, вообще, улицы у нас круглые, стихи наивные, крыши стеклянные, до свадьбы только целуются, а венчают на небесах и без очереди...

Когда тебе захочется, приходи в Мой Сад.

В Мой Сад может прийти каждый, потому что, когда Учитель отдавал сад в мое владение, он учил меня принимать всех. Чтобы попасть в Сад Мой, не нужно ничего кроме твоего желания. Потому что он не огражден забором, его не охраняют злые собаки. В нем нельзя ничего украсть, потому что, несмотря на то, что это Сад Мой, в нем нет ничего моего. Читая по листьям в Моем Саду, ты можешь подумать, что я философ, а минут через пять – что я шут. Тебе может показаться, что я конченный романтик из какой-то сказки или простой парень со двора. Кто-то уверен, что я счастливый, кто-то – что я больной, а кто-то может даже заподозрить, что я поэт. Может быть в некоторой степени ты прав(а) – это все я...

В этой жизни я получил много подарков.

Сначала Бог подарил мне моих Родителей, самых лучших. Именно Они дали мне понятие о том, какие должны быть Мужчина и Женщина. Я постараюсь взять самое лучшее от Них и понести дальше. Родители подарили мне Жизнь. Я Им благодарен до конца своих дней, потому что каждый день я имею возможность дышать, смотреть, слышать и Любить.

Жизнь подарила мне Учителей. Каждый день я встречаюсь с людьми, и каждый день учусь у них. Каждый человек, жмет ли он мне руку, жалеет ли, ненавидит, целует, доказывает, любит, молчит – тем самым дает мне Урок. Уроки подарили мне друзья. Друзья – это Радуга моей жизни, которая не дает дням стать серыми. В моей жизни могут быть бури и дожди, но я знаю, что после этого я могу повернуться к Радуге, я смогу позвонить Ему, Ей, Им по телефону, пригласить в гости. И станет легче. В отличие от природной радуги мои Друзья намного разнообразней. В Их душах намного больше цветов. Я очень люблю Их всех и Каждого в отдельности и счастлив быть одним из цветов в этой Радуге.

Еще есть Она. Ее никто не дарил. Она сама откуда-то появилась. Когда Она появилась, то показалось, что Она всегда была. Просто, нас кто-то долго прятал друг от друга, но Наши Сердца, как магниты, притянули подобное к подобному. Она подарила самый дорогой подарок в моей жизни – Любовь Женщины. Блуждая по Моему Королевству, я,

бывает, задаю себе вопрос: «Откуда все это берется во мне?» А ответа не знаю, но знаю точно другое, что все появилось после того, как в моей жизни появилась Она.

Знаешь, когда на планете происходит то, что происходит, когда не видно просвета, когда непонятен смысл происходящего, тогда так хочется вынуть из себя хоть маленькую частичку и дать почувствовать другим то, что носим в себе... Но как не испортить словами...? Нет слов, чтобы рассказать, какая Любовь... В ней бывают рассветы и закаты... И когда этот мир покрывает тьма, то все кажется пустым и бессмысленным, потому что в эти ночи Мы порознь... Но потом небо проливается звездопадами и промывает Наши мысли сиянием, все становится проще и наступает Утро. Тогда Мы встаем Солнцами друг для друга и дарим Свет... Любовь похожа на Вечность, и кажется, что Она никогда не начиналась и никогда не кончится. Она истекает временем в песочных часах, и когда падает последняя песчинка, то кажется, что это конец... И на мгновение останавливается дыхание. Но потом Кто-то легким движением берет время в Свои руки, поворачивает вверх ногами, и все продолжается... Так просто и так важно... Любовь похожа на Тайну, потому что Она ни на что не похожа. И кому рассказать – никто не поверит и не поймет, что это – Любовь...

Знаешь, я счастливый... Я не всегда это осознаю... но может это и хорошо, что не всегда. Значит, после этого буду осознавать снова и снова. А сейчас я чувствую, что мне наступило время делать подарок.

Мне не хотелось становиться пленником слова, поэтому пришлось выйти за его пределы. То, что Ты сейчас держишь в руках, не претендует на какое-то литературное признание, я не собираюсь никому доказывать, что я талантливый поэт. Просто, я хотел сделать Тебе подарок и поделиться тем, что есть во мне. Я знаю, в моих стихах нет ничего оригинального. Я, как и тысячи до меня, пишу о людях из моей жизни, о Красоте, о которой всегда есть что писать, потому что Она не кончается, и о чувствах, которые ношу в душе, потому что о них временами невозможно не писать. «Женщины и Мужчины приостанавливают военные действия, когда Красиво!», и «В Красоте не бывает нелюбовь», но Мир спасет не Красота, а Ее Осознание...

Может быть, я это делаю по-детски наивно, но мне хочется заразить других своей влюбленностью, моим осознанием Красоты и «ромашковыми стихами». Пусть они живут в Мире...

Читая чей-то длинный стих,
В деревне бабушкиной летом.
Решил, что я не хуже их.
Решил и я побыть поэтом.
О жизни, счастье и любви
Я что-то представлял чуть-чуть.
Покоя не было в крови –
Хотелось лирою блеснуть.
Мечтал о славе. Признаю,
Сначала было нелегко.
Сегодня я осознаю-
До Пушкина мне далеко.
Но не могу остановить
Души горячей излиянья.
Ведь мне так хочется творить,
Хочу быть частью Мирозданья...

Всю жизнь свою душа поэта
Проводит в поисках ответа:
Что значит жить и быть счастливым?
Кто управляет этим миром?
За что теряют люди кровь?
Что значит правда и любовь?
Кто я такой? – ища ответ,
На свет рождается поэт.

Мне в этой жизни много нельзя
И благодарен я судьбе за это.
Я не пойду на пьянку, «предков» не спрося,
И не вернусь с фингалом на рассвете.
Мне не быть бизнесменом и ментом,
Мне не разбить машину, не построить дачу,
Я никогда не буду мужем и отцом,
Да я от этого теперь и не заплачу.
Мне на футболе не кричать: "Оле-оле!",
Ни с кем не целоваться под луною.
Мне не ходить ногами по земле,
Так значит бегать по небу душою.
И сердце чувствует, что это не мой дом.
Я здесь в гостях: побуду и уеду
Туда, где мир пылает радужным огнем,
Где ничего земного нету.
Мне в этой жизни много нельзя,
Так значит можно будет позже.
Любовь и радость встречному неся,
Когда-нибудь я счастлив буду тоже.
Мне суждено пройти тяжелый путь,
Чтоб в плотских наслаждениях не уснуть,
А доказать, что в жизни будущего века
Имею право я на званье ЧЕЛОВЕКА

* * *

Я жизни перешел порог,
Что делать дальше – ничего не знаю.
Передо мною несколько дорог,
А я о ни о чем мечтаю.
Глаза закрою и пойду,
И не боюсь я заблудиться,
В себе ответы все найду,
Всему хочу с ноля учиться.
Я на земле родился не напрасно.
Меня так рано начали готовить.
Это опасно и прекрасно,
И я не буду прекословить.
Пойду туда, куда толкнули,
Уже нашли мне назначенье,
И в воду жизни окунули.
Во мне открылось просветленье.

* * *

Звезда горит негромко и счастливо —
Комочек маленький среди больших планет —
Свою задачу выполняет терпеливо,
Дает обещанный нам небом свет.
Когда взорвется, мало кто заметит:
Звезд в небе много, всех не перечесть.
“Так было надо, — Мастер мне ответит, —
А главное, что ты на свете есть!”

* * *

Я начинаю «Перестройку»
Сначала у себя в душе.
Я провожу масштабную уборку.
Прошел лишь год – и новый я уже.

Я вынес мусор и покрасил стены.
Уютней сразу стало и светлей.
Планету ждут большие перемены,
Я помогу своей уборкой ей.

Меняется вокруг меня природа,
Меняются и мысли, и мечты,
Грядет рождение Нового Народа.
Проснутся все, а в том числе и ты.

* * *

Когда я устаю от жизненной игры
И смысла в книгах не встречаю,
Меня влекут надземные миры,
И к ним летя, я засыпаю.
Я уйду на час туда,
Где станет явью плод моих мечтаний,
Где тянутся минуты, как года.
И в поисках любви и новых знаний
Я набреду там на чудесные места,
Где собраны идеи будущих творений.
Иные там и звуки, и цвета,
Которым еще нет определений.
К далеким звездам совершу полет
И может Бога повстречаю.
Моя душа в том мире отдохнет,
Проснется утром и попросит чаю.

* * *

Сегодня — я душою молод,
Сегодня я — почти, как Бог.
Я падаю дождем на город,
Смывая грязь с крыш и дорог.

Я ветром по полям летаю,
На облаках видны мои шаги.
Надежды бедных оживляю
Прикосновением руки.

Я солнцем землю обогрею.
Лучами просветлю моря,
Не потому, что я ее жалею,
А потому, что и Она есть Я.

* * *

Ты упал на мой город. Ты белый и чистый,
Что с моею душою никак не сравнить.
С небес новой верою снова летишь Ты,
Чтоб во мне пламя сердца опять засветить.
Я так ждал Тебя с городом. Скатертью белой
Ты покроешь грязь улиц и чьи-то грехи.
Ты, как Ангел небесный, Ты добрый и смелый.
Ты помог уже многим и мне помоги...
Я вливаюсь в твою грациозность глазами.
Ты холодный, а мне все теплей и теплей.
Я смотрю на Твою непорочность часами
И своею душой растворяю в ней.
Я боюсь полюбить Тебя, Снег. Мне так страшно,
Что пламенем сердца Тебя растоплю.
Мне с Тобой разговаривать молча так важно...
Все... Теперь я Тебя уже точно люблю...

* * *

Когда рыдая и греша,
Взбунтуется твоя душа,
Когда ты разорвешь оковы
И скажешь миру свое слово,

Тогда тебя возненавидят,
Нагадят в сердце и обидят,
И, выписав путевку в ад,
Всем миром дружно порешат,

Что сделан ты не по стандарту,
Что им мешает твоя правда,
И каждый к стеночке поставит,
Умолкнуть навсегда заставит.

Умрешь ты, как простой бандит.
Душа куда-то улетит.
И по асфальту алым цветом
Польется истина ответом.

«В окопах»

Окопы слева, окопы справа,
Там друзья и там друзья,
Летают пули, идут облавы,
А среди поля боя я.
Душа вся в дырках от сплетен грязных,
И я в печали все зырю ввысь.
Как много в мире взглядов разных,
А мне между ними хоть разорвись.
И я не вижу конца у круга,
В войне моей и не моей.
Стреляет в друга моя подруга,
А он торпеду готовит ей.
Мне их разборки, как отравы,
И мучаюсь я, видно, зря.
Окопы слева, окопы справа,
А что же мне...? А что же я...?

* * *

Вчера в три часа подстрелили Коляна.
Восемнадцать навечно. О Боже, как рано!
На сердце прицел, а в кармане граната.
Сержант повторяет: «Ребята, так надо!»
Чужая земля и в руках автоматы.
Они или мы на земле этой – гады?
Не знаем, герои мы иль оккупанты.
Понятно одно, что мы мелкие карты.
Мы села их часто с землею ровняем.
Зачем? Если честно – не всегда понимаем.
На шее «Калашник», в кармане граната.
Мы идем на заданье, нам сказали: «Так надо».

60

* * *

Когда я утречком проснусь,
То первым делом помолюсь
И улыбнусь, вновь вспомнив о тебе.
Засветит солнце за окном,
Залив лучами весь мой дом,
Даст знак, что начат новый день в судьбе...

61

* * *

Уходит в прошлое вчерашний день,
Когда душа идеями горела,
Когда удача счастьем пела.
Сегодня в счастье жить мне лень.

Сегодня хочется душе страдать,
Ища чего-то, с кем-то, где-то.
Сегодня снова нет ответа,
И снова тянет трубку взять.

Набрать пароль любви и страсти
И затеряться в сладком сне.
Так хочется сегодня мне
Быть схваченным твоею властью.

* * *

Я хочу тебя коснуться,
Награди меня рукою.
Я ладонь твою покрою
Влагой. Слышишь?
Снова льются...

Арестуй меня условно,
И свяжи любимым взглядом.
Не спускай прицел, будь рядом,
Мне с тобой от счастья больно.

Обожги меня губами,
Заточи вдали в объятья,
И всю ночь пытай словами,
Многое могу отдать я.

* * *

Убей меня нежно. Не осталось сил жить.
Обними напоследок, поцелуем прикончи.
И еще попрошу я тебя не спешить,
Помучай глазами меня хоть полночи.

Помучай. Я долго учился страдать.
Муки я не боюсь и не плачу от боли.
Свяжи душу мне, я не буду кричать.
Не хочу быть свободным, не нужно мне воли.

Возьми мое сердце, поиграй и разбей.
Я его все равно никому не открою.
Убей меня нежно, прошу, не жалея.
Я так долго мечтал быть убитым тобою.

* * *

Если захочешь ты мне что-нибудь сказать,
Меня придется в сердце поискать.
Я дни и ночи буду там
Внимать, как Бог, твоим речам.

Если замерзнешь, я увижу,
Раздвину туч суровых крышу,
Надежду на душе посею
И солнцем ласковым согрею.

Мое лицо рассмотришь ты в природе.
Увидишь, там на горизонте —
Целует небеса земля —
Вот это тоже буду я.

* * *

Тебе всегда открыт мой дом.
Я поддержу тебя во всем,
В любой час суток и везде
Я буду рядом и в тебе.
И звездной ночью, путем млечным...
Я - только твой, и так - навечно.

Неважно, в зной или дожди,
Я буду ждать, ты приходи.
Я никогда душой не сплю,
Ведь я люблю тебя, люблю.

* * *

Поцелуй меня, а? Ну что тебе стоит?
Кроме Бога никто не застучает нас.
За моею рубашкой опять что-то ноет.
Мне так важно к тебе прикоснуться сейчас.

Поцелуй меня, а? Чтоб в душе заболело,
Чтобы речь отобрало, и не смог я дышать.
Поцелуй меня так, чтоб в глазах потемнело,
Чтоб об этом когда-то мне стих написать.

Ну, забудь на мгновенье, что не мне ты невеста.
И когда ты захочешь, мы закончим игру.
Поцелуй меня, а? Подари миг блаженства.
Может мне повезет и я от счастья умру...

* * *

Ты в мире видала много разных цветов.
Ты нюхала их, любовалась, срывала.
Но ромашки, как я, ты еще не видала.
И когда ты устанешь от своих же понтов,

Ищи меня, слышишь? Ищи при дороге.
Найти меня просто, кого ни спроси.
Найди меня тихо, незаметно для многих,
Ладонями спрячь, ото всех унеси.

Положи меня рядом, дай дыханьем согреться.
И тогда можешь снова на любовь погадать.
Оборви лепестки до самого сердца,
Чтоб не смог для других никогда расцветать.

«Взаимная»

Ты такая правильная, как Америка.
А я такой дурной, как Россия.
Ты да я – два разных берега
Одной реки под скатертью синей.

Ты закончишь еще три института.
Слава Богу, я закончил хоть школу.
Ты все сердце отдала Башмету,
А я – ярый фанатик футбола.

И во мне ты души не увидишь,
Хоть тебе я стихи посвящаю.
Ты придурков, как я, ненавидишь,
Я красавиц, как ты, обожаю.

* * *

Выключи свет
Выбрось в воду ключи,
Мне не важен твой цвет,
Поцелуй и молчи.
Мне не важно смотреть –
Я могу ощущать.
Не устану гореть.
Нет причины прощать.
Чтобы видеть в тебе,
Мне не нужно глаза.
Я доверюсь судьбе
И ни шага назад.
Просто выключи свет —
Я сам буду светить.
Не найдешь в тыщу лет,
Кто так может любить.
Мне не важен твой вес,
Мне не важен твой рост.
И в душе все, что есть,
Лишь твое. Этот мост
В сердце долго хранил,
Разгонял мыслью тьму,
Чтоб ногами своими
Ты прошла по нему.

* * *

Дождик плачет, как девчушка
Ненаглядная моя.
Отрываюсь от подушки,
Не могу спать без тебя.
Капли щеки мои кроют
Словно цемочки твои.
Ветерок тоскою воеет,
Будто девушка в любви.
Ты ругаешься грозой
На меня, что в эту ночь
Снова буду не с тобою,
Не смогу обнять, помочь.
Снова молнией сверкаешь,
Рассеваешь светом тьму.
Разглядеть опять мечтаешь
Душу темную мою.
Я с тобою тоже плачу
И в душе казню себя.
Неужель я что-то значу
В этой жизни для тебя?
Дни пройдут и тайну вскроют
По законам той любви,
Что, как капли, щеки кроют,
Словно цемочки твои.

* * *

Я слышу в сердце странный звук
И так боюсь его ответа.
Я говорю, что ты мне друг,
А ты как-будто веришь в это.

Я вдоль да около брожу,
А ты все с каждым днем взрослеешь.
Ты знаешь все, что я скажу.
Я знаю, что ты мне ответишь.

Я сам не знаю, что хочу.
Порывы сердца затая,
Взгляну в глаза и промолчу —
Зачем тебе любовь моя...?

72

* * *

Все когда-то бывает впервые:
Слезы счастья, обида, любовь.
И пройдя виражи непростые,
Я хочу испытать это вновь.
Я хочу вновь родиться младенцем,
Чтобы ново все было вокруг.
И Вселенной коснувшись всем сердцем,
Я в себе ощущу Святой Дух.

73

* * *

Перед глазами снова осень
Мой город желтизной пленяет.
Душа, с себя одежды сбросив,
Танцует тихо и прощает.

Слетаются на землю листья,
Все вместе, кучей умирая.
А мне нельзя, и должен жить я —
Передо мною двери рая.

Что там за ними? Я не знаю.
Боюсь решить последнюю задачу.
А вдруг не то, о чем мечтаю?
Под дверью сяду и заплачу.

* * *

Разрывая оковы телесные,
В мир иной переходит душа.
Ее ангелы встретят небесные
И любовью своей окружают.

Пред глазами вся жизнь на мгновение
Пролетит. И любовь, и презрение —
Было все на сплетенье дорог.
И к себе вновь зовет ее Бог.

Его взгляд, очень строгий и любящий
Насквозь видит создание свое.
За вопросом вопрос задает,
Выбирая урок жизни будущей,
В мире грез разрешит отдохнуть.
А потом снова жизнь, новый путь.

* * *

«Прости, Учитель!» Начиная фразу,
Стою с повинной пред тобой.
Хотел я получить все сразу,
Не заплатив самим собой.

Я все, что было, потеряю
И в твои руки отдаюсь.
Сейчас я многого не знаю,
Но я люблю и не боюсь

Ты мне поможешь, знаю точно,
Я в сердце слышу голос твой.
Пошлешь проблемы мне нарочно,
Чтобы я стал самим собой.

* * *

Я улетаю в дальние края.
Трепещут за спиною крылья...
Поднявшись ввысь и над людьми паря,
О всех проблемах вмиг забыл я.

Душа мечтает мир обнять
И ощутить просторы Мироздания.
Я улетаю, чтоб себя понять
И перейти на новую ступень сознания.

«Ни про что»

Как хорошо, что я когда-нибудь умру, потому что после этого я снова рожусь. Я впервые открою глаза и, наверное, буду кричать, а дальше все будет интересней и интересней.

Через несколько дней после моего рождения я, широко раскрыв глаза, буду очень удивленно смотреть на все, что меня окружает. Я увижу голубое небо, зеленые деревья, ослепительное солнце, улыбку мамы, желательно бы и папы, и буду думать, что я этого никогда не видел. Как это классно! В то время моим главным счастьем будет бутылочка с теплым молоком и сухие пеленки, а со всем этим качаться в коляске будет верхом блаженства. Как мало мне тогда будет надо... А дальше все будет интересней и интересней...

Пройдет год после моего рождения, и пространства коляски мне станет мало. Я буду пытаться сделать первые шаги. Я не смог сделать их в этой жизни, поэтому я постараюсь сделать все, чтобы ходить в жизни будущей. А может и не только ходить, но и летать...

В том месте, где я буду жить, будет так много всего интересного, и мне обязательно нужно будет все потрогать. Мне нужно будет понять, что такое боль и наслаждение, горячее и холодное, причем – на примерах. Почему, когда я сделаю что-то интересное, меня будут бить по попе или, помахивая перед носом пальчиком, строить страшную рожу и говорить: «Ну-ну-ну!». Потом я скажу какую-нибудь белиберду вроде: «Баба!» - и все вокруг будут восторженно хлопать в ладоши. Все будет страшно непонятно, а дальше – интересней и интересней...

Пройдет семь лет после моего рождения. Моими друзьями будут мальчишки, а врагами – девченки, если я рожусь пацаном, и наоборот – если рожусь девочкой. Если я буду мальчиком, то мне будет казаться, что все девченки одинаковы: плаксы, белоручки, неженки и, вообще, существа, которых невозможно понять. А если я буду девочкой, то мне будет казаться, что все мальчишки одинаковы: драчуны, грязнули, грубые, невоспитанные сущности. Я уже буду много знать. У меня появятся представления о добре и зле. Добро – это, когда по «телеку» хороший дядя убивает всех плохих дядей, а зло – когда не дают допоздна смотреть добро. Поменяется понятие о счастье. Это уже будут: машинки, куклы, разные игры, мороженое, не-хождение в школу и т.д., и т. п. В семь лет мне будет казаться, что в жизни больше «нельзя», чем «можно».

* * *

Меня уже нет, и прошло много лет
С тех пор, как я мыслями здесь моросил,
Оставив в тетрадке потрепанной след,
Что жил я когда-то и кого-то любил.
Меня уже нет, но остались слова
И воспоминанья в сердцах друзей.
Мечтами моими покрыта трава,
А солнце сияет улыбкой твоей.
А с неба и глаз снова льется вода.
«Какой жизни смысл?» – кто-то ищет ответ.
Все меняется в мире и все, как всегда.
Прошло много лет, и меня уже нет...

В семь лет я буду знать и понимать намного больше, чем в семнадцать. Почему это так, я не понимаю, потому, что мне уже восемнадцать.

В пятнадцать лет мне будет очень плохо. Мне будет казаться, что весь мир против меня, что меня никто не понимает, даже родители. Я буду думать, что счастья, справедливости и любви вообще не существует в этом мире, что я самый одинокий человек на Земле, и тогда мне не захочется жить. Это довольно трудный период, который может продлиться от одной минуты до нескольких десятилетий. Это нормально. Так обычно бывает, когда человек перерождается. Старые понятия, взгляды и знания умирают, и все начинается сначала. У каждого человека этот период протекает индивидуально, а у некоторых не протекает вообще. Каким способом это произойдет у меня, я не знаю, но знаю лишь, что произойдет. А дальше будет все интересней и интересней...

Пройдет еще несколько лет, мне стукнет восемнадцать и будет казаться, что я самый счастливый человек на планете. На это будет масса причин. Во-первых, я буду новым, только что рожденным, я буду знать и понимать, что я еще ничего не знаю и не понимаю, что все впереди, что всему второй раз в жизни нужно учиться заново, опять с нуля. Во-вторых, у меня будет много друзей, которых я буду любить, и которые, надеюсь, будут любить меня. Если я буду парнем, то уже буду дружить не только с парнями, но и с девушками, потому что к семнадцати годам парни уже не представляют своего существования без них. То же самое, но наоборот, будет, если я буду девушкой.

Примерно в те же годы в моей жизни появится человек, которого я полюблю больше всех и все на свете. А может и не больше, просто эта любовь будет отличаться от любви ко всем остальным. Я в первый раз почувствую в своем теле душу. Она будет ныть и болеть. Поначалу это будет казаться страданием. Позже я не буду представлять себе жизни без этого страдания и пойму, что это и есть счастье, которое называется Любовью, когда больше всего хочешь быть рядом с, казалось бы, чужим человеком, если не телом, то хотя бы душой. Я не буду чувствовать себя несчастным, если любовь окажется безответной. Это не так страшно, как не любить самому. Любовью души к другой душе я научусь любить этот мир и свою жизнь. Я почувствую Любовь и в свете солнца, и в запахе дождя, во вкусе малины, в звуках музыки, и никакие события в моей жизни не смогут омрачить этого счастья. Я полюблю Все и Все будет любить меня. А дальше все будет интересней и интересней...

Я еще не могу рассказать, что, потому, что сейчас мне восемнадцать, но я знаю, что обязательно будет.

Мне восемнадцать. Я прожил еще так мало, но к этому моменту в моей жизни произошло так много всего хорошего и чудесного, что мне хочется, чтобы это опять когда-то повторилось. Я знаю, что многое, произошедшее в моей жизни, уже было со мной в жизнях прошлых: я уже делал первые шаги, влюблялся и наслаждался болью в груди, рожал ребенка и целовал губы женщины, писал стихи и говорил с Ангелом. Какое счастье, что я всего этого не помню и смогу вполне насладиться, как в первый раз, как-будто новорожденный. Какое счастье, что я когда-нибудь умру, чтобы снова родиться.

III. ІНТЕРНЕТ-ФОРУМ

Від редактора.

Чи не найважливішою турботою, яка ніколи не покидала Женю, було об'єднання людей з фізичними обмеженнями, створення для них можливості знайти одне одного, спілкуватися, ділитися досвідом розв'язання усіх тих проблем, з якими так важко залишатися наодинці. Як мудрий психолог він знав, що обмін позитивним досвідом вселяє надію в зневірених, збуджує активність в пошуку власних можливостей і навіть біда не виглядає такою страшною, коли про неї можна розповісти тому, хто зрозуміє...

Так народилася ідея обговорювати в Інтернет-форумі ті найболючіші питання, які Женя знав з власного досвіду, досвіду своїх друзів: "Чому так сталося?", "Що буде зі мною в майбутньому?", "Як знайти себе?", "Як жити з моєю зовнішністю?", "Чи можлива для мене взаємна любов?", "Як подолати страх спілкування?" і ще багато інших питань.

І такий форум запрацював. Він виявив багато мудрих, мужніх і добрих людей. Кожен пройшов свій складний шлях подолання труднощів і вироблення власної життєвої філософії. І тому такий досвід дорогоцінний...

А втім, кожен читач може зробити власні висновки, ознайомившись з обговоренням наболілого.

Тема 1. «Чому так сталося?»

Іван

Мене увесь час не покидає думка: чому так сталося? Чому я народився хворим? Хто в цьому винен і як з цим жити далі? Чому така несправедливість? Чому одні люди (не завжди порядні й високоморальні) можуть ходити, гуляти і всім насолоджуватися, а інші, добрі, талановиті, люблячі повинні все життя страждати? Куди дивиться Бог?!

Наталя

Шановний гостю! Я теж не можу ходити, але я не страждаю. Ваше життя - це не тільки фізичні можливості, можливості пересуватися. Невже у Вашому житті немає нічого, що приносить Вам радість? Спробуйте на аркуші паперу написати у два стовпчики, що у Вас трапилося протягом дня: в один стовпчик - усе добре, в другий - усе погане. Може виявиться не все так погано, як здається на перший погляд.

Скажіть, що змінилося б від того, якби Ви дізналися, хто винен у Вашій хворобі? Чи не краще прийняти факт, що вже відбувся, і жити далі? Гадаю, що звинувачення когось не допоможе розв'язати проблему. А якщо Вам все одно хочеться на когось «зігнати злість», спробуйте зробити таке: візьміть який-небудь предмет і уявіть собі, що саме він і є причиною усіх Ваших бід. І не стримуйтеся, скажіть «йому» все, що Вам хочеться сказати. Можна кричати, бити «його», робити все, на що здатна Ваша фантазія, аж поки відчуєте, що сказали все наболіле за довгі роки. Тоді нарешті скажіть: «Я відпускаю тебе, йди собі з миром!» І живіть далі, перегорніть цю сторінку.

Олексій

Друже! Спробую відповісти на Ваші запитання.

Був час, коли я так само переймався усіма цими питаннями. Мені не хотілося жити і я навіть спробував звести рахунки з життям. Та Бог уберіг мене від цього і послав людину, яка відкрила мені шлях... Якби цього не сталося, то мене уже не було б на світі, і ми зараз не розмовляли б.

Я вдячний Богові, що Він врятував мене, що я для Нього настільки важливий.

Я був людиною, яка не мала справжнього життя, а головне - мети в житті. Але коли я увірував в Ісуса Христа як мого Господа і Спаси-

теля, тільки тоді усе моє життя стало змінюватися на краще. Замість зневіри прийшло бажання жити і здійснити своє призначення в житті і покликання. У кожного воно своє, особливе: у когось допомогти іншій людині здійснити якісь добрі справи, а в когось - своїм життям стати комусь прикладом. І не обов'язково про це говорити: навколишні самі бачать, як змінилася людина і, маючи якісь фізичні обмеження, продовжує жити та ще й підтримує інших.

У Бога є великі плани для кожної людини. Головне, чи хочемо ми знати про це. Питання в тому, чи приймаємо ми Ісуса Христа в серце своє, щоб здобути спасіння і вірного, справжнього Друга.

Якби я народився нормальним хлопцем, ким би я був і як пройшло б моє життя? Я впевнений, що Бог допустив біду в моєму житті, щоб я не загинув і не потрапив у пекло. Скільки молоді зараз в залежності від наркотиків, наприклад! А я ж міг опинитися серед них! Та Бог уберіг мене від цього.

Бог має плани і для Вас. Він ніколи нічого просто так не робить. Найбільше досягнення в житті - не гроші чи слава, не здоров'я і щастя, а прийняття рішення йти за Христом і вірити Божому Слову. Це найголовніше! Саме тоді життя набуває змісту, з'являється мета в житті і сили перемагати, а головне - не здаватися!

Оцим найпотаємнішим я й хотів з Вами поділитися. Нехай Бог благословить Вас!

Ківі

Бог створив тебе за своїм образом. З цього слідує, що ти теж як Бог, нехай не такий всемогутній. Бог творець і ми, його діти, теж творці. А творець завжди мусить страждати, якщо хоче зробити щось добре. Це думка одного старого мудреця. Висновки робіть самі. Я все сказав.

Ольга

Шановний гостю, вітаю Вас!

А що для Вас означає «несправедливість» і «страждання»? Страждання - це тільки жити хворим чи ще щось?

У мене теж інвалідність, але я не вважаю своє життя стражданням, а хворобу - причиною. Я навчилася приймати себе такою, яка я є. І моя хвороба цьому сприяла, саме завдяки їй я стала особистістю.

Я не схотіла навчатися вдома або в інтернаті. Як би не було важко, я

щодня ходила до звичайної школи і навчалася нарівні з усіма. Після закінчення школи я не схотіла існувати на утриманні батьків, а вступила за курсом в університет за 250 кілометрів від дому. Під час навчання я жила в гуртожитку, вчилася обслуговувати себе і не залежати від навколишніх. Я навчалася досягати поставлених цілей не жалістю (ой, допоможіть мені, інваліду!), а своїм інтелектом, трудом і наполегливістю. Після закінчення університету я відстояла своє право працювати, і запис «непрацевдатна» з моєї довідки зник. Я й зараз працюю. Звичайно, є проблеми, але я не збираюся здаватися. У мене є мрії і багато планів на майбутнє.

Я вважаю, що Вам немає сенсу шукати винних. Треба навчитися приймати те, що не можна змінити, і подумати, як можна покращити Ваше життя, що конкретно Ви можете зробити в сьогоденній ситуації. Що Ви обираєте для себе: бути залежним і звинувачувати в усьому навколишніх, які не зможуть вирішити Вашу проблему, чи активне, повноцінне життя, яке Ви самі для себе створите? Це залежить тільки від Вашого бажання.

Якщо Бог допустив Вашу хворобу, постарайтесь приймати її не як кару, а як чудового вчителя, який щодня, навіть не вимагаючи зарплатні, працює над вихованням Вашої особистості, а вона незрівнянно більша від Ваших фізичних можливостей. Розвивайте її.

Я страждаю, коли бачу, як люди бездумно витрачають своє життя на наркотики, на інтриги, на війни... І тому у мене немає проблеми: бути такою, як всі, чи такою, яка я є. Шануйте себе.

Ганна

«Кого люблю, того навчаю і караю» - так сказано в Біблії.

Подумайте про тих, кому гірше, ніж Вам. А таких може виявитися чимало. Може Бог допустив твою хворобу, щоб уберегти від чогось гіршого? Неприємність неприємна не сама по собі, а від того, як ми її сприймаємо.

Зараз у інвалідів є багато можливостей реалізувати себе: спорт, реабілітаційні центри, професійно-технічні училища, які дають професію, ВУЗи. Аби було бажання, і сім'ю створити можна.

Сидіти у візку і нити, як усе погано - не велика заслуга. Поворухіться, зателефонуйте в товариства інвалідів, знайдіть навчання, лікування, друзів! Подумайте про своє майбутнє без батьків. Під лежачий камінь вода не тече!

Тема 2 «Я боюсь майбутнього»

Павло

Я боюсь свого майбутнього й того, що буде зі мною далі. Я не уявляю, що буде зі мною, як не стане моїх батьків... Мені дедалі частіше не хочеться жити. Усе частіше п'ю і думаю, чи не спробувати наркотики...

Наталя

Дорогий друже!

Ні п'янство, ні наркотики Вам не допоможуть. Втікати від проблеми - не означає її розв'язувати. Не бійтеся майбутнього. Хочете Ви того чи ні, воно все одно настане. До нього треба готуватися і вже сьогодні пробувати знайти вихід. А вихід є з усякої ситуації, навіть якщо здається, що вона зовсім безвихідна.

Я не знаю Вашої проблеми, чого саме Ви боїтесь, але думаю, що поряд з Вами є люди, які змогли б допомогти. Не бійтеся просити про допомогу. Це ознака сили духу, а не слабкості. Людина - така істота, яка може пристосуватися до будь-яких обставин. Шукайте вихід і Ви його обов'язково знайдете!

Сашко

Ніколи в житті мені не вдавалося знайти у когось допомогу у розв'язанні своїх особистих проблем. Звикнувши, що мене звідусіль «футболлять» з усіма моїми нерозв'язними проблемами, мені довелося скористатися єдиним виходом – розв'язувати свої проблеми самостійно! Не боюсь майбутнього, бо живу «тут і тепер». Завтра може й не настане, але за сьогоднішній день несучи відповідальність тільки я і ніхто більше.

Ольга

Шановний гостю, вітаю Вас!

А яким Ви уявляєте собі своє майбутнє? Це зла доля, фатум? А може це прекрасне майбутнє, де Ви господар своєї долі, самостійна, творча і незалежна особистість, яка може подбати про себе? Чому Ви боїтесь майбутнього? Ви відчуваєте себе пішаком в руках таємничих і злих сил? Вас лякає втрата батьків? Ви від них залежите в побуті й емоційно?

Я думаю, що Ваше майбутнє - це Ви самі. А ще я вважаю, що майбутнє починається сьогодні, бо те, що є тепер, розвинеться і розкриється

у майбутньому. Це можуть бути здібності чи звички, уміння і риси Вашого характеру. Є хороше прислів'я: «Посієш вибір - пожнеш вчинок; посієш вчинок - пожнеш звичку; посієш звичку - пожнеш характер; посієш характер - пожнеш долю...» Все залежить від вас і Ваших дій, а починається з вибору: Ви хочете самостійно будувати свою долю і нести за себе відповідальність чи нехай краще за Вас усе вирішують інші? Це може здатися зручним, але якщо Ви в усьому залежите від навколишніх, дуже проблематично подолати страх перед майбутнім. Адже Ви вважаєте, що воно від Вас не залежить, і боїтесь його.

А Ви спробуйте повірити в те, що самі здатні впливати на своє майбутнє. Поставте перед собою якусь мету, подумайте над шляхами її досягнення. Наприклад, здобудьте освіту, оволодійте якоюсь професією, яка Вас приваблює. Так по цеглинці сьогодні можна вибудувати своє майбутнє. Почніть з чогось зовсім простого, що для Вас доступно, а потім потроху робіть і складніші кроки.

Не біда, якщо Ви помились: це нормальний процес, коли навчаєшся чогось нового. Помилившись, пробачте собі і спробуйте зробити інакше. Так Ви здобудете дорогоцінний досвід, який стане Вам у пригоді. Отак поступово, починаючи з невеличких змін у своєму житті і переходячи до інших, Ви відчуєте себе впевненіше, здобудете самостійність і незалежність, навчитеся долати труднощі, і страх перед майбутнім поступово розсіється. Бажаю Вам терпіння і сміливості!

Тема 3 «Як мені знайти себе? Звідки брати сили?»

Сашко

Як мені знайти себе? У мене повно вільного часу, коли я або дивлюся в стелю, або в телевизор. Мое життя - суцільна нудьга.

Втмлений

Думаю, що не тільки у мене одного виникає ця проблема: як би я не старався, у мене часом опускаються руки, я не знаю, на що я здатний. Мені іноді здається, що я так нічого і не досягну. Хоча й не сиджу без діла, а все-таки не виходить те, чого я справді хочу.

Де взяти сили? Рідні не розуміють, друзі не підтримують. Здається, що я сам у цьому світі зі своїми проблемами і ніхто ніскільки не хоче

допомогти... То на що ж я здатен і для чого я потрібен, якщо нічого не вартий в цьому світі?

Наталя

Чого це Ви вибрали собі таке ім'я - «Втомлений»? Не оптимістично! Знаєте, усі люди часом втомлюються. Буває й хронічна втома, з якою боротися складно, але можна навчитися.

Коли у мене опускаються руки, я це називаю «Світ на мені клином зійшовся». В такі дні я так само, як і Ви, думаю: рідні мене не розуміють, друзі не підтримують і, взагалі, я нікому не потрібна і мої проблеми нікого не тривожать. АЛЕ! Настає інший день, світить сонце, йде дощик, люди посміхаються, і я живу! Розумієте, усе, що з нами відбувається, дуже залежить від нас. Спробуйте знайти позитивне в усьому, розглядайте всі події собі на користь. Наприклад, посварилися з рідними - це шанс попросити пробачення (нехай навіть Ви були праві) і сказати їм, як Ви їх любите. Розлучилися з коханою людиною - не біда: значить, це було не Ваше, і життя дає Вам ще один шанс знайти свою, саме свою, половину. Знаю, коли прочитаєте, скажете: «Тобі легко отак писати!». І все-таки спробуйте! Спробуйте радіти життю, хоча знаю - буває важко. Але повірте: воно спрацьовує. Завдяки посмішці будете притягувати до себе людей. Не ждьте від них допомоги, спробуйте бути для них чимось корисним. Відчуйте свою значущість, потрібність. Живіть!

Ківі

Спочатку буває корисно розсердитися: ну, стомився, ну й чорт зі мною! Вилай скрипуче ліжко, брудну підлогу, несолодкий чай... Не можеш зробити щось хороше чи не знаєш, з чого почати, зроби хоч якусь дурницю. Увесь сенс у тому, щоб, як кажуть, зачепитися за щось. Коли хтось говорить, що можна тижнями нічого не робити, я не вірю. Ти ж напевно малюєш, читаєш, але ж не лежиш, тупо дивишся в стелю і бубониш собі: «Час помирати, я нікому не потрібен, час помирати...» З чогось треба починати. Займи ділом спочатку хоч руки, а голова потім підключиться. От можеш гачком почати плести, потім прикольнo буде згадувати, як під час «депресняку» шарфік сплів. Просто часу може знадобитись багато, щоб повернутися в світ, але воно того варте.

Наталя

Якщо Ви сюди пишете, значить, у Вас є комп'ютер й Інтернет. А це вже щось! Це вікно в світ і Ви зможете з його допомогою багато про що дізнатися і багато що побачити. Невже Вас там нічого не зацікавило? Ваше життя нудне, бо Ви так вирішили! Це - Ваш вибір. А довкола багато цікавих речей, які Вам доступні. Не чекайте, що хтось прийде і зробить Ваше життя цікавим. Дійте самі! Я певна, що Вам це вдасться, якщо тільки захочете.

Сергій

Отака біда і в мого діда: немає чим зайнятися! Навряд чи ця проблема пов'язана саме з інвалідністю. Вона часто трапляється й у здорових людей.

Ольга

Боюсь, що ні на стелі, ні в телевізорі Ви себе не знайдете. Таке враження, що Ви себе зовсім не знаєте.

Подумайте, чим Ви любите займатися і що у Вас виходить найкраще, як можна було б розвинути Ваші здібності й уміння. Пошукайте якісь курси в тих галузях, які могли б Вас зацікавити. Буде цікава справа - знайдуться однодумці, можливо, й через Інтернет. Спілкуйтесь, допомагайте навколишнім, чим тільки зможете, хоч добрим словом, і у Вас не буде часу нудьгувати. Успіхів Вам!

Локі

Щоб знайти себе, досить включити світло і попросити, щоб дали дзеркало... А якщо серйозно, то варто було б чим-небудь зайнятися, не так уже й важливо чим. Якщо не сподобається, кинеш, знайдеш щось інше. Це зветься - творчий пошук. Гляди, щось і підійде.

Анталі

Якщо тобі немає чим зайнятися, подумай, як ти житимеш без батьків. Я не знаю, у якому ти фізичному стані, але тобі доведеться розв'язувати це питання. Ось і займись пошуками роботи, дружини... Тоді не буде часу дивитися в стелю. Повір мені.

Ворона

Думати увесь час про втрати - це не вихід, воно ні до чого не приведе. А щоб знайти себе, треба глибше заглянути в свою свідомість і сказати собі: «Я є! Я можу! Я це зроблю! У мене достатньо сил, я сильніший...»

Тема 4 «Хочу бути таким, як всі! Як жити з моєю зовнішністю?»

Мама 1

Що мені робити? Моїй дитині п'ять років і вона мене вже запитує: «Чому я не можу ходити?» Я намагаюсь відволікати її увагу, а сама вночі плачу.

Мама 2

Я ховаю свою дитину від людей, я соромлюсь виводити її на вулицю, бо боюсь, що з неї будуть сміятися.

Наталя

А для чого Вам відволікати дитину від цього питання? На мій погляд, чим раніше дитина все зрозуміє, тим легше їй буде будувати своє життя в майбутньому. Якщо вже дитина питає, поясніть їй зрозумілою мовою, що вона просто пересувається іншим способом. А в усьому іншому вона така ж дитина, як і всі інші. Головне ж - вона повинна відчувати, що Ви її любите. Хай вона відчуває Вашу любов, а не тривогу! Вона повинна якомога раніше зрозуміти, що сила духу сильніша за фізичні можливості. Успіхів Вам!

Сергій

Це проблема не дитини, а мами. Дитині-інваліду потрібно все те, що й здоровій дитині. Мама повинна усвідомити, що вона виховує людину, а не інваліда, і що цій дитині ніщо людське не чуже.

Ольга

Тим, що Ви ховаєте свою дитину від людей, проблеми не розв'язати. Виходити на вулицю Вам-таки доведеться. І рано чи пізно Ви зіткнетесь з реакцією навколишніх. Хтось засміється, хтось почне жаліти і розпитувати Вас і Вашу дитину, чому вона не така, як всі. Подумайте

заздалегідь, як коротко, але достойно, відповісти, а потім скористаєтеся цими «домашніми заготовками». Можна навіть провести репетицію перед дзеркалом. Тоді на вулиці Ви почуватиметеся впевненіше. Навчіть дитину короткими словами відповідати на запитання навколишніх про її стан, щоб спілкуючись з ровесниками вона від раптових запитань не розгубилася і знала, як відповісти. Регулярно обговорюйте з дитиною її успіхи і невдачі, разом шукайте вихід, щоб дитина завжди відчувала Вашу підтримку і розуміння. Зосереджуйтеся на тому, що дитина може, на її позитивних якостях, навчайте її спілкуватися, програвайте з нею різні життєві ситуації, щоб надати їй більшої впевненості і розвинути навички спілкування. В дитинстві усього цього легше навчитися, ніж у зрілому віці. Так поступово Ви й розв'яжете цю проблему.

Талі

Тут уже багато і правильно Вам сказали, що ховати дитину - це найгірше, що Ви можете зробити для її майбутнього. Я знайома з декількома молодими людьми, сім'ї яких обрали саме таку тактику (щоб діти не сміялись, щоб не трудно було, щоб не забився, щоб не скривдили...) Це - жах! Додам ще, що в такій ізоляції, уже в підлітковому віці починають стрімко псуватися і стосунки дитини з батьками. Людині потрібні люди. Дитині потрібне спілкування з ровесниками, інакше хворим буде не тільки тіло, але й свідомість. А сміятися, дражнитися діти завжди знаходять привід. І Ваша дитина братиме в цьому участь, коли з'явиться коло спілкування. Так уже вони влаштовані, що дражняться, і не завжди з метою образити, а щоб приховати ніяковість, іноді - щоб привернути до себе увагу... Ось у мене дочка зовсім здорова: розумниця і красуня, а задражнюють... Треба навчитися правильно на все це реагувати. Вам можу порадити таке. Щоб привчити дитину до спілкування з іншими дітьми, не кидайте її, як кажуть, зразу у воду, бо може виплисти, а може й потонути. Тому не штовхайте зразу в натовп. Запрошуйте дітей додому: по одному, по двоє. Краще, якщо це будуть діти Ваших знайомих - друзів, сусідів. Влаштуйте дитячі свята, конкурси, ігри. Гарненько продумайте сценарій, щоб усі були зайняті спільними справами і не «зависали» у ніякому мовчанні, бо тоді можуть і якусь дурницю сказати. Може й не з усіма дітьми складуться стосунки. Не біда, все ж таки з кимось складуться. А Вам далі працювати з дорослими, бо діти, повернувшись із гостей, їм потім ставитимуть запитання і треба, щоб були на них прийнятні відповіді.

Ківі

Як поводитись, що сказати, коли тебе розглядають і розпитують - це серйозна проблема і не тільки в дитинстві. Поділюсь власним досвідом.

У моїх сусідів двоє дітей: дівчинка у другому класі і хлопчик п'яти років. Вони цікавилися, чому я такий. З дівчатками легше працювати: я їй раз пояснив, що я хворий невиліковно, «вава на всьому тілі», іноді болить, що коли вона підросте, все сама зрозуміє. З хлопчиком довго морочився, придумав навіть казку, що я інопланетянин з особливим завданням на Землі, тому й ходжу погано, і руки покручені. А він повинен мовчати і ставитися до мене просто як до дивного сусіда, якщо хоче зі мною полетіти на Марс. І уявіть собі мій подив, коли через якийсь час цей хлопчисько каже мені, що на мене Бог образився, тому я такий, і що тепер він, як зустріне дивну людину, більше не буде з неї сміятися.

А мамам хотів би поради, щоб зібралися з силами і виховували своїх дітей так, щоб вони не боялися життя. Зараз є чимало фахівців, які дадуть Вам поради. Не бійтесь звертатися до них тепер, бо далі буде складніше виправити помилки.

Наталя

Своїй племінниці я пояснила свою інвалідність так: «Знаєш, у мене хворі ручки й ніжки, але я така, як всі люди, просто не можу ходити. Наші лікарі ще не знають про всі хвороби, у них немає такого апарата, щоб меневилікувати. А коли придумують, я буду обов'язково здорова». Вона подумала і сказала: «Добре, почекаємо. Ходімо гратися.» Діти все розуміють, якщо їм дитячою мовою пояснити.

Ваш малюк виросте і буде жити поряд із здоровими людьми. Як же він буде з ними спілкуватися, якщо Ви не навчите його заздалегідь. Він повинен знати, що не гірший від здорових, просто трохи інший.

Віктор

У мене комплекс через мою зовнішність. Я соромлюсь виходити на вулицю. Боюся знайомитися з людьми. Я не хочу, щоб вони почували жалість до мене. Мені хочеться на вулицю, хочеться мати знайомих. Але щораз, коли бачу на собі погляд великих округлених очей, або чую: «А чому такий великий у візку?», то зразу хочу сховатися вдома...

Наталя

Чого Вас так лякають погляди? Хіба Ви самі ніколи не почували жалості до когось? Жалість не принизлива! Можливо, це й не те почуття, якого б Вам хотілося до себе, але й нічого страшного в ньому немає. Люди звертають на Вас увагу, бо їм цікаво. Можливо, вони зрідка Вас бачать і не знають, як реагувати. Вони розгублюються. Допоможіть їм. Привчіть їх до себе, хай вони зрозуміють, що Ви така сама людина, як і вони. Відповідайте на їхні запитання. Можна придумати й кілька смішних варіантів відповідей і поспостерігати за їхньою реакцією. Доведіть їм, що з Вами цікаво спілкуватися, і люди самі потягнуться до Вас!

Якщо Вам доступний Інтернет - починайте знайомитися з його допомогою. Ніхто не буде Вас бачити і знати, в якому Ви стані. Спробуйте. Так Ви навчитеся спілкуватися. А спілкуватися потрібно обов'язково! Успіхів!

От ще одна думка майнула: цікаво, чи ніхто не рахував, у кого більше комплексів через свою зовнішність: у здорових чи інвалідів? Скажіть, Ви багато зустрічали людей, задоволених своєю зовнішністю? І що, вони не виходять через це на вулицю? До чого вони тільки не вдаються, щоб виправити свої «дефекти»!

Тема 5 «Я боюсь самотності. Як освідчитись в коханні?»

Гість

Я боюсь самотності. Боюся, що у мене ніколи не буде коханої людини. Я розумію: для того, щоб вона була, потрібно щось робити, але я увесь час думаю, для чого комусь потрібне отаке «щастя», як я...

Наталя

Ну чому Ви так не любите себе? Чому Ви вважаєте, що нікому не потрібні? У Вас негативний досвід спілкування з протилежною статтю? Можливо, люди відчують, що Ви погано до себе ставитеся, і відповідають тим самим. А якщо Ви покажете, що поважаєте й любите себе, вони потягнуться до Вас. Я впевнена, що Ви - хороша людина і Вас є за що любити. Не бійтесь самотності! Будьте активні, знайомтесь з людьми. Просто, для спілкування, дружби і хто знає, що з цього вийде далі...

А що Ви дійсно чиесть щастя - я переконана!

Анталі

Я також протягом усієї молодості вважала, що нікому не потрібна. Чоловіків п'ятою дорогою обминала, адже моя інвалідність дуже помітна. Потім стала з ними спілкуватися, спочатку боязко, потім - впевненіше. Зараз я уже чотири роки, як одружена...

Спілкуйтесь обов'язково. Ви ж не хочете пропустити свого обранця!?

Ворона

Я не боюсь самотності і Вам не раджу. У мене є один рецепт: я знайомлюсь з усіма, з ким тільки можу. І не потрібно боятися. Просто, якщо Ви побачили, що людина дивиться на Вас із цікавістю, байдуже - хлопець чи дівчина, підійдіть і спитайте, наприклад, як справи. А далі - справа техніки. Якщо Ви відчуваєте, що людина йде на контакт, то Вам і карти в руки, особливо, якщо це представник протилежної статі. Головне - набратися впевненості.

Гість

У мене є людина, яку я люблю (фізично здорова), але я боюся освідчитися в своїх почуттях. Боюся втратити хоч якісь стосунки. Взагалі не знаю, що робити...

Нагалі

Перше, що прийшло на думку, коли прочитала Ваше запитання: «Жодна людина не достойна Ваших сліз, а та, що достойна, не змусить Вас плакати.» Чому Ви не впевнені в цій людині? Що змушує Вас думати, що вона не відповість Вам взаємністю? Подумайте, які у Вас стосунки. Що для Вас важливіше: хоч якісь стосунки, чи взаємні почуття? Спробуйте собі відповісти на ці запитання і Ви зрозумієте, як вчинити.

Сергій

Перш, ніж освідчуватися в коханні, добре б провести моніторинг серед сучасної молоді і знайти відповідь на кілька запитань:

- чи багато тих пар, що зустрічаються, починали свої стосунки з освідчення в коханні;

- як багато наших сучасників вважають любов основою своїх взаємин;

- який відсоток сучасної молоді серйозно освідчувався в коханні хоча б раз в житті;

- хто робить це частіше, ніж п'ять разів на рік.

Зараз зустрічі й розлуки швидкоплинні й непомітні. Так само швидко й непомітно утворюються і розпадаються сім'ї. Часи Шекспіра безнадійно застаріли, так само й часи лицарів і дам. Тому, якщо є бажання якихось стосунків, можна обійтися і без процесу освідчень, а там, як вийде...

Ольга

Шановний гостю, я думаю, що Ваш стан невпевненості не може тривати безкінечно, бо невизначеність у стосунках виснажує більше, ніж невдалий роман.

Спробуйте знайти можливість і час поговорити з коханою людиною про Ваші почуття. Спитайте Вашого партнера, що він думає про ваші стосунки, чи влаштовують вони його, а якщо не влаштовують, то що саме і чому. Поговоріть про те, чого він очікує від Вас і ваших стосунків, як бачить перспективу. Я вважаю, якщо стосунки протягом певного часу, скажемо - року, не розвиваються в бік любові, то вони починають вмирати. Стійкі стосунки зберігаються тоді, коли вони обох партнерів з якихось причин цілком влаштовують (наприклад, ділові чи дружні стосунки, коли люди отримують одне від одного те, що надіються отримати).

Але у Вас, якщо я правильно зрозуміла, ситуація інша: Ви любите людину і сумніваєтесь, чи зрозуміє вона Вас, чи поділить Ваші почуття. Тому, на мій погляд, Вам не варто відтягувати з відвертою розмовою. Обдумайте майбутню розмову і спробуйте дати собі звіт з деяких питань. Наприклад, чого Ви очікуєте від Вашого партнера, що Вам подобається у ваших стосунках, а що Ви хотіли б змінити, як довго Ви можете чекати? Підготувавшись таким чином, обговоріть усе це з Вашим коханим і Вам стане легше, бо ситуація з'ясується. Я гадаю, що яка б не була відповідь Вашого обранця, Ви завжди зможете зберегти дружні стосунки. Таким чином Ви нічого не втратите, бо ви вже й тепер - друзі. А дружба - це немало!

Якщо ж стосунки не складуться, то це легше пережити тепер, ніж

через 10-15 років. Тоді до гіркоти розлуки додасться ще й жаль за втраченим часом, втраченими можливостями, особливо, якщо Ви плануєте створити сім'ю. Розв'язавши це питання зараз, Ви матимете час і можливості влаштувати свою долю так, як схочете. Бажаю мужності!

Дрон

Згоден в усьому з Ольгою. Краще скажи йому про свої почуття. Якщо він тебе любить, то зреагує правильно. А в гіршому випадку залишитеся просто друзями.

Наталя

Олю! Дроне! У мене до вас запитання. Ви справді вважаєте, що після подібної розмови можна залишитися друзями!? Наскільки я зрозуміла, Гість любить молодого чоловіка, у почуттях якого не впевнена. І ось вона освідчується і чує відмову у відповідь. То невже ви вірите, що вони зможуть залишитися друзями? Я б краще порадила спочатку все-таки трохи прояснити ситуацію, і якщо нічого доброго не вийде, розпрощатися. Для чого Вам людина, яка не зуміла розгледіти, яка Ви хороша, з якою Ви не почуваетесь впевненою, у безпеці?

Ворона

Дати зрозуміти, що людина тобі подобається - це просто. Головне, не боятися, а набратися впевненості і сказати про це своєму партнеру. Але не завжди треба прямо говорити, а якось навздогад. Ну, наприклад, спитати, чи не хотів(ла) би сьогодні піти погуляти, сходити кудись. Якщо він (вона) погоджується, це вже крок до того, що партнер проявляє до вас симпатію. А далі справа за вами. Тільки не бійтеся, що вас пошлють... Хтось пошле, а хтось і ні. Отже, не бійтеся і нехай допоможе Вам Амур!

Дрон

Як овідчитися в коханні? А взять і сказати - чого тут боятися! Ось мій друг освідчився і ніхто його не з'їв за це. Навіть навпаки - йому відповіли взаємністю! Отож робіть висновки...

Андрій

Мені вже минуло майже чверть віку, уже давно сиджу в інвалідно-

му візку, непогано адаптувався і веду, наскільки це можливо, активний спосіб життя.

Недавно познайомився в чаті з дівчиною (ходячою). Почали спілкуватися по телефону, навіть кілька разів бачилися, можна сказати, були добрими друзями. Я уже хотів їй запропонувати зустрітися. І ось під час однієї розмови про секс вона, дуже ніяковіючи, спитала, чи можу я цим займатися. Я, звичайно, постарався дати їй вичерпну відповідь про все, пояснив, що можу, але є своя специфіка. Я не хотів від неї нічого приховувати, бо вона мені подобалася. Після моїх слів вона мене спитала: «То скільки ж ти платиш, щоб з тобою дівчата спали?»

От і знов у мене комплекси, я знов боюся дівчат... Невже я для них завжди буду тільки другом? Невже всі дівчата вважають, що секс з інвалідом може бути тільки за гроші...? Невже в нашому світі немає любові? Чи може люблять тільки красиве тіло? А як же душа?

Наталя

Дорогий друже! Для чого ж їх боятися? Правильно було б сказати стандартну фразу: «Просто це не та дівчина», але мені не хочеться. На мій погляд, Вашу дівчину можна тільки пожаліти за її стереотипне мислення. Ну, не підозрює вона, що інваліди - цілком нормальні люди! Що тут поробиш? Комплексувати через це - ніякого здоров'я не вистачить. Шукати винних в подібній ситуації - теж невдячна справа. Таке життя... Зверніть увагу, якщо десь в газеті чи на телебаченні з'являється сюжет про шлюб інваліда із здоровим, завжди здорового партнера показують як героя, який звершив ТАКИЙ вчинок. Ось у цьому вся проблема. Якщо ми доживемо до того дня, коли це перестане бути сенсацією, а стане нормою, тоді й подібних проблем не буде. Розумію, що б я не сказала, все прозвучить штучно. Я справді не знаю, що порадити в цій ситуації. Потрібно прислухатися до свого внутрішнього голосу, він обов'язково підкаже вихід. Найголовніше ж, я хотіла б, щоб ця невдача не вплинула на Ваше спілкування в майбутньому. Я вірю, що десь у світі у кожного з нас є своя половинка, і ми з нею обов'язково зустрінемося.

Ківі

Це дуже делікатна тема і в нас їй мало приділяють уваги. Може наші друзі за кордоном уже знайшли відповіді на питання, які нас так мучать...

Якщо поставитися до цього з гумором, то варто згадати, що на землі жінок більше, ніж чоловіків. От і скажи собі: «Якого хлопця вона втратила в моїй особі!» Будь мужнім, ти ж чоловік: відпочинь з тиждень, а потім - знову в бій. Пам'ятай, ти нікому нічого не повинен доводити, а просто знайти своє.

А якщо всерйоз, то це питання - не для форуму, а для кожного окремо, бо можна багато дурниць написати, розв'язуючи чужу проблему, а зі своєю так і не впоратися...

Тема 6

“Віртуальна любов: факти чи вигадка?”

Люба

Чи є чисто віртуальна любов (коли вона зникає разом з вимиканням комп'ютера) і що вона для вас означає?

Ярослава

Віртуальна любов найчастіше виникає, коли немає реальної. Але це зовсім не означає, що вона зникає разом з вимиканням комп'ютера. А раптом людина на тому кінці – ваша доля? А якщо зникає, значить – то не любов була...

Чужа

Та ні, віртуальна любов з вимиканням машини не зникає. Це реальність з радістю, очікуванням, болем. Іноді не поталанить і потрапиш на віртуальний образ із вигаданою біографією. А іноді натрапиш на Людину.

Павло

Почуття не можуть бути віртуальними. Вигадані імена, долі, стиль поведінки – усе це може бути. Але не любов, бо це те, що відбувається у людини в душі. Але можлива любов до віртуала, тобто до людини, яка грається зі своїм образом і почуттями іншого.

N. N.

На превеликий жаль, віртуальна любов закінчується після реальної зустрічі. Причини різні...

Алла

Я особисто не можу уявити, як можна сказати “люблю”, не бачачи очей людини, не відчуючи тепла її руки.

Олег

У мене “поштовий роман” продовжується уже понад два роки і дуже шкода, що Вона живе дуже далеко від мене.

Лора

На мою думку, важко любити по-справжньому те, до чого не можна доторкнутися. До того ж, що то за любов, якщо він не бачив, яка ти “красуня” зранку...? Є потреба спілкування з новою людиною, але не більше. Говорити тут про любов – це вже занадто.

Яна

Я думаю, що віртуальна любов все-таки є. Ось мою подругу півтора року тому така любов спіткала. Отак сиділа вона в усяких чатах і досиділась: познайомилась з молодим чоловіком та ще й одруженим. Зустрілись вони за увесь час тільки раз і то на хвилинку. І от вона по ньому сохне... Іноді він їй пише, що треба припинити спілкування. Це її приводить у відчай. Тільки вона трохи заспокоїться, як він пише, що любить. І все починається знову...

Тема 7 «Я - зла»

Нана

Я часто почуваю злість. Часто зло реагую на поведінку інших людей, а потім мені самій буває неприємно. Як миритися з цим?

Сергій

А ти побудь трохи в моєму товаристві! Після цього і собі, і всім навколишнім здаватимешся ангелом!

Галя

Така біда трапляється з багатьма людьми, але не всякий говорить про це відверто. Спочатку потрібно знайти причину виникнення такого почуття, адже у кожній проблемі є свій корінь, з якого вона виростає.

Можна спробувати такий нехитрий спосіб. Сядьте спокійно, взявши аркушик паперу, і записуйте всі думки з приводу виникнення злості. Пишіть все, що спадає на думку. Потім уважно перечитайте і проаналізуйте. Можливо, так Вам вдасться усвідомити причини Вашої проблеми. Тоді можна буде з нею боротися.

Наталя

Дорога Нано! З такого приводу один мій знайомий сказав: «Тричі глибоко вдихніть і випийте мінеральної води...»

А якщо всерйоз, то я думаю, що у Вас не все так погано. Справді зла людина ніколи б не мучилася таким питанням, а напевно сказала б: «То всі навколишні злі, а я най-най-найкраща!» Давайте спробуємо розібратися. Подумайте, звідки у Вас взялася така переконаність. Чому Ви вважаєте себе злою? Це Ваша думка чи чиясь? Може Вам її хтось навіяв. Якщо так, то наскільки Ви довіряєте думці цієї людини? Пошукайте причину своєї злості. Ви сердитесь на когось конкретного чи на себе? В яких випадках? Як можна було б вчинити інакше в подібній ситуації? Чому Ви вчинили саме так? Уважно прислухайтеся до себе.

Є ще цікавий спосіб подолання злості. Станьте перед дзеркалом, уявіть собі там людину, на яку Ви сердитесь. Уважно подивіться їй в очі і висловіть все, що про неї думаєте. Говоріть доти, поки не відчуєте пустоту, що Ви уже все сказали. Головне, не тримати злості в собі!

Ківі

Миритися з цим не потрібно. Як позбутися злості, добре написала Наталя. Можу поділитися ще й своїм досвідом.

Виходиш із дому. Ти - саме зло: всіх ненавидиш, лаєшся, купуєш у найближчому кіоску «чупа-чупс», всім на зло нагло його лижеш в громадському транспорті, поводишся з викликом. Головне, робити це все із знущанням. Минає день, два, три... і тобі все це набридає. Не бійся в товаристві «вихлюпнутися» - свої товариші зрозуміють і підтримають. Просто, потрібна розрядка...

А може Вам злість пасує? Буває й таке. Добре, якби Ви описали приклади злості. Коли вона виникає? Може це істерика?

Локі

І я теж дуже злий. Подивіться, як я від цього страждаю, і Ви зрозуміє-

те, що сердитися на когось у Вас немає причини. Якщо Вас щось нервує, викресліть його зі свого життя. Не дозволяйте іншим виводити Вас із рівноваги. Спокій - ось головна зброя від кривдників, а не помста.

КОМЕНТАР ПСИХОЛОГА

Учасників форуму життя зробило хорошими житейськими психологами. Їхня полеміка ґрунтується на визнаних способах впливу на людину, які допомагають змінити мислення і поведінку, полегшити страждання.

По-перше, це універсальність проблем. Людина, що залишається зі своїм горем насамоті, вважає, що вона така одна на світі. Це робить її стан нестерпним. Як тільки вона бачить, що у інших є такі самі проблеми, їй стає набагато легше. Крім того, універсальність проблем передбачає їх актуальність для всіх людей без винятку, з різною мірою здоров'я. Тому стукайте, і вам відкриють.

Є проблеми, які не вирішуються в принципі, наприклад, почуття нерозділеного кохання. Шлях інших буде завжди цікавим для вас, але вибір завжди є власним. Важливо побачити можливість такого вибору, наприклад, мати нерозділену любов чи не мати її взагалі.

По-друге, це значення того, як приймають вас навколишні. Людина створена так, що її власне прийняття себе значною мірою ґрунтується на прийнятті її з боку навколишніх. Скільки не закликай людину полюбити себе, якщо її не приймають найближчі, цього не станеться. Вам не потрібна любов усього світу, але кожен може створити навколо себе невеличке коло найдорожчих людей. Як? Переформулюйте свою проблему з "Мене ніхто не любить" на "Що мені зробити для того, щоб повернути до себе людей?"

По-третє, це альтруїзм. Він допомагає, з одного боку, подолати хворобливу спрямованість на самого себе, застрягання на усяких своїх дрібницях, а з іншого – підвищує почуття належності до інших, наповнює життя сенсом, оскільки він можливий лише через діяльність в ім'я інших людей.

По-четверте, це саморозкриття. Відомий знавець людської душі Зігмунд Фрейд казав, що для хворого є полегшенням можливість вільно говорити про свою хворобу. Тоді побоювання та страхи з таких, що приросли намертво до твоєї душі і роз'їдають тебе зсередини, виштовхуються назовні і часто стають не такими вже й страшними. Виговорився – і легше стало. Знайоме? Не втрачайте такої можливості. Знайдуться люди, які вас зрозуміють.

По-п'яте, надання зворотного зв'язку. Інші люди можуть дати нам

інформацію про нас самих, яка нам не доступна, є сліпою плямою нашої свідомості. Чому нас, наші думки та емоції люди сприймають саме так, а не інакше? Може в цьому причина моїх проблем? Думка інших тут може бути надзвичайно цінною.

Отже, форум показав усі переваги спільного обговорення проблем. Ця форма спілкування в мережі є поширеною і вже доступна багатьом. Скористайтеся нею. А, можливо, завтра ви придумаете щось своє...

Оксана Романенко

IV. СЛОВО ПРО ДРУГА

Таня Баранцова

В тот день, 11 октября, молодежное общественное движение инвалидов Украины потеряло своего самого беспокойного и действенного лидера — Евгения Монукало.

Благотворительный фонд «Ассоциация инвалидов-компьютерщиков» остался без идеолога и руководителя.

Спилка молодежных общественных организаций инвалидов города Киева потеряла своего председателя.

Семья лишилась любящего сына и брата.

А мы – своего верного, честного и самого необыкновенного друга.

Через несколько дней все социальные службы и общественные организации столицы, руководители, волонтеры, просто люди шли с охапками цветов, чтобы в последний раз сказать Ему «Спасибо» и «Прощай». Были оставлены все дела, сданы билеты на поезд, отложены заседания, но спешили телеграммы и трезвонили мобильные телефоны. Народный депутат Украины Валерий Михайлович Сушкевич, отложив свои всегда неотложные дела, был в этот день вместе с нами, как и многие, многие люди.

«Мы потеряли Женю!» молоточками стучало в висках и невыносимо болела душа.

Нам всем, застывшим от горя, священник прочитал письмо, которое Женя оставил как завещание и как утешение. А потом в моей душе родилась

САГА ДРУГУ.

«Знаешь, Женька, я хочу рассказать о тебе людям.

Я даже не знаю, хотел бы ты этого или нет. Скорее всего, нет, но потом посмотрел бы на меня, улыбнулся своей всезнающей улыбкой и сказал бы: «Пиши!». Конечно, ты же знаешь больше, чем я и многие другие, но ты умеешь верить и доверять, поэтому ты наверняка поддержал бы свою подружку – журналистку и разрешил бы мне написать о себе статью. Правда? Ты же знаешь, что людям, как воздух нужна надежда, а ты, твоя жизнь и твоя семья имеют великий дар ее дарить... А

таким талантом сам Бог велит делиться...

...Так случилось, что я и мой муж уже давно вовлечены в общественную жизнь инвалидного движения. Из-за травм в детстве мы передвигаемся в инвалидных колясках, но это не мешает нам заниматься социальными вопросами детей и молодежи в городе Луганске и по Украине вообще. Стоит ли рассказывать, что такое работа в общественной организации? Да, сплошное безденежье, энтузиазм и огромное желание что-то изменить в нашей нелегкой будничной жизни.

Именно так думают девчата и парни, которых объединяет не только инвалидность, но и это беспокойное отношение к жизни. Поэтому при поддержке Национальной Ассамблеи инвалидов Украины в конце 2003 года в жизни нашей молодежи состоялся Всеукраинский молодежный форум инвалидов. Вот тогда мы с тобой и познакомились.

Когда я тебя увидела в первый раз, мое сердце сжалось от сострадания, но Женька, поверь, это было еще до того, как я заглянула в твои глаза. Всепонимающие, прощающие эту человеческую слабость, такие мудрые и спокойные. Кто-то сказал, что жалость унижает, я не знаю, но, наверное, для тебя это и не столь важно, потому что твои мысли и задачи всегда были дальше, чем осуждение чьих-то поступков, а тем более мыслей. Позже, если мы с ребятами и сожалели о твоей физической проблеме, то только со словами: «Представляете, сколько бы Женька сделал, если бы был здоровый?».

А потом оказалось, что ты окончил Международный университет развития человека «Украина», являешься руководителем огромной молодежной общественной организации инвалидов в столице, президент Благотворительного Фонда инвалидов-компьютерщиков «АИК». Ты стал идеологом программ дистанционного обучения для инвалидов и запустил в работу этот проект. Ты находил возможности трудоустройства для молодежи с проблемами передвижения в Киеве, создал первый молодежный сайт (и не один!), организовал обучающие семинары для ребят, которые имеют тяжелые психофизические заболевания, и передвигаются только при помощи родных или волонтеров. Оказалось, что у тебя великолепные друзья, волонтеры, для которых ты так же нашел возможность обучения и, которые научились помогать тебе и другим ребятам без малейшего напряжения, весело и умело. Такой подход к социальной работе я видела только в Германии. Зная, что для человека, крайне ограниченного в передвижении, иногда жизнь заключается в

родной квартире или в комнате, ты обеспечил всех киевлян-колясочников возможностью бесплатного пользования Интернетом, а, тем самым, расширил их мироощущение и возможности. Ох, Женька, я сказала о том немногом, что можно перечислить в статье, потом окажется — сколько еще мне предстоит узнать о тебе...

Скромный, ты не очень любил рассказывать о своих достижениях, ибо эта огромная работа двигалась, исключительно вдохновляемая твоими мыслями, надеждами, стремлениями и доверием к тебе твоих друзей. Ты внимательно слушал нас и через время решал для нас не решаемые ранее проблемы, хотя просить у тебя о помощи нам даже не приходило в голову — той работы, которая осуществлялась тобой в Киеве, было достаточно с лихвой.

И все же только благодаря тебе у детей — инвалидов в городе Луганске осуществилась мечта — у них появилась возможность учиться работать на компьютерах. Потом ты передал нам очень ценные обучающие книги, приспособления для работы в Интернете. Помогал найти необходимые для Луганских студентов материалы, подыскивал мне социальные проекты. Для нашей семьи ты нашел электроподъемник в ванную...

Не забывал ничего, никогда, делал, не спрашивая, и не требуя ничего взамен.

И вот снова ты пригласил нас на семинар в чудесный и любимый мною и мужем санаторий «Жовтень», что находится в Конче - Заспе. Этот семинар был самый чудесный из всех, на которых я побывала, потому, что он был отдыхом во время работы. Ты очень хотел, чтобы мы отдохнули и оздоровились. В этом заезде были ребята, которых мы еще не знали, у них были достаточно серьезные опорно-двигательные проблемы, они передвигались исключительно при помощи своих мам, но их целеустремленность и жизнерадостность стоит многого. Мы бродили по золотистому парку, мечтали о новых проектах, о работе молодежной команды, которая укрепит и поддержит молодежь во всех уголках Украины, разрабатывали планы и верили в то, что они обязательно осуществляются.... Нам всегда было о чем говорить, и всегда не хватало времени. В тот день мы едва ли смогли найти несколько минут, чтобы обсудить какие-то планы, хотя твой телефон, не умолкал, наши друзья, перезванивали каждые пять минут. Ты, Женька, был постоянно кому-то нужен. А еще я хочу сказать о твоей маме — она — когда-то активный участник создания общественной организации

детей - инвалидов «Церебрал» - теперь стала полноценным членом нашей команды, с которым можно было обсудить самые насущные проблемы. В этот же день мы познакомились с твоей сестренкой, которая в чем-то очень похожа на тебя, особенно, глазами и теплым отношением к людям. С папой нам предстояло познакомиться позже.

Вечером мы провожали тебя, через несколько дней собираясь поехать на встречу в Министерство семьи, молодежи и спорта.

А еще через день тебя не стало.

...Сегодня день, когда к тебе пришло столько людей, что не вместила квартира, и все собрались в твоём большом золотом от листвы дворе. Нас, совсем посторонних людей, объединила страшная боль и горечь, слезы и скорбь... Мы так боялись за твою маму, которая уже несколько раз теряла сознание.... Ты же знаешь, что она не просто заменила тебе руки и ноги - она жила твоими надеждами и мечтами, оберегая каждый твой вздох.... Но в этот день небо было такое прозрачное и нежное, словно у него были совсем другие чувства и планы. А потом мы узнали о том, что ты оставил нам свое прощальное письмо, которое поддержало и согрело нас всех. Ты даже в эту минуту позаботился о том, чтобы нам было легче.

.... Да, Женька, ты, как всегда, прав, но мы так хотели бы еще долгое время радоваться с тобой, мечтать, строить планы и греться у твоего негаснущего огня, который согревал каждого, кто оказывался рядом.

...Если бы ты слышал, сколько тепла было сказано твоими друзьями. И эти слова вернули твою маму к жизни... Каждый вспоминал о том добре, которое ты принес каждому. И, Боже мой, сколько много было добра, сделанного тобой, фактически без единого самостоятельного физического движения! Но, люди добрые, что такое сила физическая по сравнению с ВЕЛИЧИЕМ ДУХОВНЫМ!».

Оксана Романенко

Як тільки ми познайомились з Женею, з'явилося стійке відчуття: до нього хотілося звернутися. З чим завгодно: з філософським питанням, чому іноді несподівано зникає дружба, що здавалася вічною, чи якоюсь дрібницею, випадковим спостереженням. Це бажання володіло не тільки мною — всіма, хто знав Женю. Тільки людину, якій довіряєш безмежно, можна впустити у свій внутрішній світ. Про це знав і сам Женя, залишаючи для нас у прощальному посланні можливість звертатися до

нього і обіцяючи почути і відповісти. Його душа, «просто душа», як казав він, десь поруч, мудра і мужня, душа ніжного романтичного хлопчика, що любив ромашки і хотів зробити життя кожного, хто звертався до нього, трішечки кращим.

Алексей Авдеев

Этот человек многих зажигал к жизни. Он дал пример того, как надо делать что-то для других, помогать решать чьи-то проблемы, бороться со своими физическими проблемами и, не подавая вида, идти до конца к целям, ради которых он жил и творил.

И, конечно же — наша дружба, где мы многому учились друг у друга. Вот то, что навсегда останется в моей памяти о Жене Монукало.

Александр Есипенко

Познакомился я с Женей Монукало 5 лет назад. И с тех пор моя жизнь изменилась. Он мне помогал, чем только мог. Я всегда мог к нему обратиться за советом, как по жизненным вопросам, так и по осваиванию компьютерных программ. Хотя мы и общались только по телефону, но всегда чувствовалось его присутствие, было такое впечатление, что он находится рядом, и вся его жизненная энергия и оптимизм передавались мне.

Он был инвалидом с самого детства и не знал, что такое жить полноценной жизнью, но когда мы общались, то я ни разу не слышал, чтобы он на что-то жаловался, наоборот, в его голосе было столько жизнелюбия, оптимизма, у него было столько планов, а энергии было столько, что она передавалась и окружающим. Он был «трудоголиком», и в сутках у него было, наверное, часов 30, ведь даже полностью здоровому человеку невозможно было справиться с тем объемом работы, который он выполнял. Его сердце было настолько большим, что в нём хватало места всем, он никогда не отказывал тем, кто к нему обращался за помощью и советом.

Одной из черт Жени было то, что он стремился помочь человеку как Президент фонда «АИК» не разово, а старался определить, какой род занятий больше подходит данному человеку, помогал с учебной литературой, дополнительными материалами, сам мог подсказать, как освоить ту или иную программу, и в дальнейшем, его «ученики» могли самостоятельно помогать себе материально.

Женя был не только Президентом фонда, но и отличным другом,

добрым, чутким, и понимающим человеком. Для нас его жизнь всегда будет примером. Мы всегда будем стараться жить, как он, никогда не опускать руки перед трудностями, какими бы они ни были, будем поддерживать друг друга советом и добрым словом.

Я хочу сказать: "Спасибо тебе, Женя, что Ты был. Ты был настоящим другом и примером для нас во всём, и таким Ты останешься в наших сердцах!"

Наталья Пискунова

Женька...

Как много о тебе можно говорить, рассказывать обо всем, что ты делал для меня, для окружающих. Но слов нет... Они ушли за тобой. Осталась боль, которую надо как-то пережить. Вот только я не знаю, как... Да, я помню, ты написал в своем письме друзьям, чтобы мы не плакали за тобой. А как это сделать? У меня не получается... Я вспоминаю тебя каждый день, целый день, что бы ни делала. Мне тебя очень не хватает! Ты всегда был рядом, я знала, что бы ни случилось, ты всегда придешь на помощь. Ты подскажешь, поддержишь. К тебе можно было просто позвонить и поделиться радостью. Ты умел радоваться вместе. И радости становилось в два раза больше. Или поплакаться. Тогда горя становилось намного меньше. И ты подсказывал решение. При малейшей проблеме можно было обратиться к тебе. И быть уверенной, что ты действительно поможешь. Наверное, потому так и больно, что я только сейчас, когда тебя уже нет рядом, поняла, насколько много ты давал, а я просто брала, ничего не отдавая взамен. Как много я тебе осталась должна...

Ты очень много для меня сделал. Мой первый компьютер, мой первый Интернет, моя первая работа — это все, благодаря тебе. Благодаря тебе у меня появились классные друзья. Ты всегда был и, где бы ты сейчас ни находился, останешься навсегда Другом с большой буквы! Я благодарна жизни, судьбе, за встречу с тобой!

Скажи, как тебе удавалось все делать, столько всего успевать? Казалось, что ты никогда не устаешь. Где ты брал столько энергии?? Тебе ее хватало не только на самого себя, но и на то, чтобы щедро дарить окружающим!

Представляешь, я по тебе оценивала окружающих меня людей. Всегда сравнивала с тобой: «Женька это легко делал, а этот... Слабак!» И очень часто это было не в пользу именно здоровых, я уже не говорю про

«инваков». Многим из нас очень далеко до твоего желания жить, твоей энергичности, целеустремленности.

У меня такое ощущение, что ты прожил свою жизнь вдвое, втрое быстрее, чем мы. Поэтому и ушел намного раньше, сделав все свои дела. Жаль только, что это случилось очень рано...

Спасибо тебе за то, что ты был с нами! Спасибо, что своим примером показал, как надо жить, как надо любить жизнь! Я всегда буду помнить тебя, ты навсегда останешься с нами!

Александр Стадниченко

После того как Женя Монукало ушёл, многие меня спрашивают, какой был Женя? Я всегда отвечаю одним словом «ДРУГ!».

Сложно о Женёнке сказать как-либо иначе или описать его в какой-то одной плоскости, например «Руководитель» или «Душа компании». Женя, это Человек с большой буквы, многогранная личность и светлая душа, он дарил нам всем надежду и силы, и я не собираюсь говорить о нём только в прошедшем времени. Потому что несмотря на то, что его нет среди нас, смертных, он есть всегда с нами. Мне достаточно взглянуть на небо, и я уже улыбаюсь, потому что знаю, что он там, и он улыбается от того, что его помнит столько людей. Сотни и тысячи людей. Улыбаются, вспоминая как он им подарил радость, надежду, силы, отдавая всего себя!

Достаточно набрать имя «Женя Монукало» в любой из поисковых систем Украины или России, дабы понять насколько этот человек вёл активный образ жизни и сколько он всего сделал и успевал. Я до сих пор немного не понимаю, как он всё это успевал. Потому что работу делал действительно титаническую, и между тем он никогда не забывал про друзей. Когда бы ему ни позвонил или не написал, он всегда знал что сказать, что посоветовать.

Женя – это тот редкий вид людей, с которыми даже чужой человек может всегда найти общий язык, и будет легко общаться. Он знал, как подойти к человеку, чтобы было комфортно всем.

Ну, а в действительности очень сложно такого человека описать простыми буквами на бумаге, этот человек настолько неординарный и необычный, что его просто-напросто надо знать лично, чтобы понять, насколько это светлый человек.

Мне всегда Женя помогал советом, а сейчас приходится самостоя-

тельно искать решения тех или иных проблем. Теперь я обращаюсь за советом к своему сердцу, как завещал Женя в своём последнем письме, и я знаю, что я поступаю правильно. Я очень надеюсь, что придёт время, и мы когда-то с ним встретимся, пойдём на рыбалку, а потом будем готовить уху на костре, он будет улыбаться, и мы здорово повеселимся.

Он всегда будет с нами, пока мы храним в наших сердцах память и тепло, которое он нам дарил.

Александр Ворона

Меня разбудил телефонный звонок.
Сказал я «ало», из сна выбираясь.
«Привет... Я всё понял... Еду...Встаю...»
Гудок... И последняя фраза напутствия к бою.

И снова звонок телефонный в метро,
Оттуда. «Ты знаешь печальную новость?»
«О чём?» А в ответ: «Он ушёл...» и из рук телефон...

